

**ANKESAT E QYTETARËVE NDAJ
GJYQËSORIT: PËR NJË RRITJE TË
TRANSPARENCËS DHE
PËRGJEGJSHMËRISË SË
GJYQËSORIT NDAJ PUBLIKUT**

Raport mbi zbatimin e projektit

Përgatiti për botim: Elira Agolli ZAKA

Art Grafik & Kopertina: Elvira Çiraku

Shtypur në Shtypshkronjën “albPAPER”

PËRMBAJTJA

1. Hyrje	5
2. Analiza e situatës ligjore mbi procesin e marrjes së masave disiplinore ndaj gjyqtarëve dhe ankesat e qytetarëve ndaj gjyqësorit.	7
3. Rezultate të monitorimit të institucioneve.	27
4. Mbi funksionimin e Inspektoratit të Lartë të Drejtësisë, përvoja dhe praktika institucionale.	32
5. Përfundime dhe rekomandime	52
6. Legjislacioni i referuar:	
- Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë	54
- Ligji për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë	56
- Rregullore Për organizimin dhe funksionimin e Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë	57
- Rregullore për procedimin disiplinor të gjyqtarëve.	64
- Ligji Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë.	69

Hyrje

Në kuadrin e rritjes së nivelit të informimit të publikut mbi procedurat e marrjes së masave disiplinore ndaj qytetarëve si dhe njohjes me kuadrin ligjor e institucional mbi ankesat e qytetarëve ndaj gjyqësorit, konsorciumi i përbërë prej tri organizatash: Qendra e Studimeve Parlamentare, Qendra për Kërkime Ekonomike dhe Qendra për Studime Politike, me mbështetjen dhe në bashkëpunim me Programin e Shtetit Ligjor të USAID, zbatoi projektin “Ankesat e qytetarëve ndaj gjyqësorit: Për një rritje të transparencës dhe përgjegjshmërisë së gjyqësorit ndaj publikut”. Ky projekt synonte promovimin e një gjyqësori më të përgjegjshëm dhe transparent përmes vendosjes së rregullave dhe gjetjes së metodave efektive për rritjen e përfshirjes së publikut në kontrollin ndaj gjyqësorit.

Vëzhgimi i mekanizmave dhe çështjeve të ankesave të qytetarëve në lidhje me gjyqësorin; analiza e aspekteve ligjore dhe ndërgjegjësimi, informimi dhe pjesëmarrja e publikut në inspektimet gjyqësore janë tri elementet bazë për një rritje të përgjegjshmërisë së gjyqësorit ndaj publikut.

Objektivat të cilat u synuan të arriheshin gjatë zhvillimit të projektit ishin:

- Vlerësimi i statistikave të ankesave të qytetarëve ndaj gjyqësorit gjatë 6 muajve të parë të vitit 2006;
- Identifikimi i çështjeve të lidhura me regjistrimin, shqyrtimin, verifikimin dhe procedimin e ankesave të

qytetarëve ndaj gjyqësorit.;

- Përmirësimi i bazës rregullatore dhe procedurave në trajtimin e ankesave të qytetarëve ndaj gjyqësorit;

- Informimi i publikut për mundësitë dhe procedurat e ankimit ndaj gjyqësorit;

- Përfshirja e të gjithë palëve të interesuara në procesin e shqyrtimit dhe miratimit të propozimeve të rekomanduara;

- Krijimi i ndërgjegjësimit të publikut në çështjet e inspektiveve gjyqësore.

Analizë ligjore

Ankesat e qytetarëve ndaj gjyqësorit

Kjo analizë ka për qëllim të evidentojë kuadrin ligjor dhe institucional në bazë të të cilit realizohet regjistrimi, shqyrtimi, verifikimi dhe ndjekja e procedurave lidhur me ankesat e qytetarëve ndaj gjyqësorit, problemet përkatëse si dhe të rekomandojë masa që synojnë rritjen e përgjegjshmërisë së gjyqtarit ndaj publikut.

I. Ankesat e qytetarëve ndaj gjyqësorit

Kushtetuta e Shqipërisë e vitit 1998 parashikon të drejtën e qytetarëve për të bërë ankesë si një nga të drejtat themelore.

*“Kushdo, vetë ose së bashku me të tjerë, mund t’u drejtojë kërkesa, ankesa ose vërejtje organeve publike, të cilat janë të detyruara të përgjigjen në afatet dhe kushtet e caktuara me ligj”.*¹

Ashtu si në shumë vende europiane, edhe në Shqipëri tre janë institucionet kryesore të cilat kanë juridiksion lidhur me verifikimin e ankesave të qytetarëve ndaj gjyqësorit. Në këtë analizë, ne do të përqëndrohemi në aktivitetin që kryen Inspektoriati i Këshillit të Lartë të Drejtësisë (KLD), Ministria e Drejtësisë dhe Zyra e Presidentit të Republikës në lidhje me ankesat e qytetarëve ndaj gjyqësorit.

Ligji Nr. 8436, datë 28.12.1998 “Për Organizimin dhe

¹ Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, neni 48

Funksionimin e Pushtetit Gjyqësor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, dhe Rregullorja “Per Organizimin dhe funksionimin e Inspektoratit te Keshillit te Larte te Drejtësisë”² evidentojnë ndërmjet funksioneve të tjera, rolin që Këshilli i Lartë i Drejtësisë dhe Inspektoriati i tij luajnë në verifikimin e ankesave të qytetarëve.

Ministria e Drejtësisë nëpërmjet Inspektoriatit të saj kryen inspektime dhe bën procedimin disiplinor të gjyqtarëve të gjykatave të shkallës së parë dhe të apelit.³ Përveç inspektimit tematik të përgjithshëm, Ministria e Drejtësisë kryen edhe inspektime të veçanta lidhur me procedimin disiplinor të gjyqtarëve, në bazë të ankesave të marra nga qytetarët dhe institucionet e tjera.

Në bazë të Kushtetutës, Presidenti i Republikës është Kryetar i Këshillit të Lartë të

Drejtësisë.⁴ Në pozitën e tij si Kryetar, ai thërret dhe drejton mbledhjen e Këshillit të Lartë të Drejtësisë dhe kujdeset për zbatimin e ligjit gjatë zhvillimit të mbledhjeve dhe për marrjen e vendimeve.⁵

Emërimet e gjyqtarëve bëhen me dekret të Presidentit të Republikës me propozim të Këshillit të Lartë të Drejtësisë. Vendimi për t’i propozuar Presidentit të Republikës emërimin e një gjyqtari merret me shumicën e votave të anëtarëve të pranishëm dhe shpallet publikisht.⁶ Gjatë viteve të fundit, Presidenti i Republikës në një numër të konsiderueshem rastesh nuk ka dekretuar propozimet e ardhura nga KLD.

²Rregullore për organizimin dhe funksionimin e Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë, miratuar me vendimin nr. 195, datë 05.07.2003.

³ Ligji Nr. 8678, datë 14.05.2001 “Për Organizimin dhe Funksionimin e Ministrisë së Drejtësisë”, neni 6 (9)

⁴ Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, neni 147 (2)

⁵ Ligji Nr. 8811, datë 17/05/2001 “Për Organizimin dhe Funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, neni 11

⁶ Ibid, Neni 30

Rastet e para të mosdekretimeve hapën një diskutim të gjerë në rradhët e KLD-së, dhe të komunitetit ligjor në përgjithësi. Shumë juristë ishin të mendimit se propozimet e KLD-së duhet të miratohen, për atë dekretohen, nga Presidenti i Republikës, pasi Presidenti nuk ka kompetencë kushtetuese të rrëzojë propozimet e një trupe profesionale, siç është Këshilli i Lartë i Drejtësisë. Megjithatë, dispozita kushtetuese e vendos emërimin e gjyqtarëve, në mënyrë tipike, sipas parimit të kontrollit dhe balancës (check & balance). Pra, Presidenti i Republikës nuk mund të kryejë vetëm emërimin e një gjyqtari, nëse nuk vihet në lëvizje nga propozimi i Këshillit të Lartë të Drejtësisë. Por, nga ana tjetër, as Këshilli i Lartë i Drejtësisë nuk është ekskluziv në emërimin e një gjyqtari pasi pas propozimit të tij kërkohet dekreti i Presidentit të Republikës për përfundimin e procesit të emërimit të gjyqtarit.

Numri i konsiderueshëm i mosdekretimeve të Presidentit solli edhe diskutime të tjera nëse çenohej apo jo karriera e gjyqtarëve. Është e vërtetë që çdo gjyqtar ka të drejtën e tij për të bërë karrierë, por, nga ana tjetër, nuk ka detyrim të Presidentit të Republikës të promovojë ata gjyqtarë që nuk plotesojnë kriteret dhe standartet për të bërë karrierë. Vërtet që kandidatët i plotesojnë kriteret që janë vendosur në ligj, dhe ndoshta kaq ka marrë për vlerësim dhe KLD kur ka votuar propozimet e veta. Por, në këtë rast nuk bëhet fjalë për një të drejtë substanciale, por për një të drejtë potenciale. Pra, kriteret e vendosura në ligj duhet të jenë bazë për fillimin e vlerësimit të një kandidature, por, promovimi i një gjyqtari përfshin dhe elementë të tjerë që plotesojnë figurën e tij, të tilla si: pjekuria e duhur njerëzore dhe profesionale për t'u promovuar; aftësitë e duhura profesionale për të ngjitur shkallët e karrierës; dhe plotesimi i standarteve të etikës së gjyqtarit.

Praktika e vendosur nga Presidenti i Republikës për shqyrtimin e informacionit dhe të dhënave të gjyqtarëve të propozuar nga KLD për dekretim, është bazuar në tre grupe

të dhënash: volumi i punës dhe cilësia e punës së gjyqtarit (psh. Numri i çështjeve të gjykuara, i çështjeve të kthyer nga gjykatat e shkallëve më të larta, etj); ankesat e qytetarëve dhe ndjekja e ecurisë së kësaj ankese, si dhe informacione nga institucione të tjera. Pra, marrja në konsideratë e ankesave të qytetarëve është një element i rëndësishëm për vlerësimin e emërimit apo vlerësimit të një gjyqtari. Verifikimi i ankesave të qytetarëve bëhet nëpërmjet Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë.

Kjo praktikë e vendosur nga Presidenti i Republikës ishte një risi në procedurat e emërimit dhe promovimit të gjyqtarëve. Si e tillë, ndoshta ka nevojë për më tepër kristalizim praktike në marrjen e vendimit. Ndoshta, është e natyrshme, që Presidenti i Republikës nuk mund të shpjegojë arsyet dhe shkaqet për dekretimin apo mosdekretimin e një gjyqtari, pasi, edhe për arsyet e paraqitura më sipër, Presidenti nuk mund të shpjegojë diskrecionin e tij për promovimin e gjyqtarëve. Për më tepër, kur, nga shërbime të specializuara mund të ketë informacione që nuk mund të bëhen publike. Për këtë shkak do të ishte ndoshta e nevojshme, që gjyqtarët në momentin e dorëzimit të aplikimit të tyre të marrin përsipër edhe përgjegjësitë që mbart promovimi. Pra, të heqin dorë vullnetarisht nga imuniteti i tyre për këtë fazë të procesit, në mënyrë që emërimi dhe promovimi i tyre të bëhet sipas standarteve më të mira të mundshme. Gjithashtu, nga KLD është parë e nevojshme vendosja e një afati brenda të cilit Presidenti jep vendimin e tij për dekretimin apo mosdekretimin e propozimit të KLD-së⁷.

Cili është niveli i ndërgjegjësimit të qytetarëve lidhur me të

⁷ Rregullore e Komisionit të Shqyrtimit të Kandidaturave për gjyqtare. (Vendimi nr.137, date 21.02.2003). Neni 12 I kesaj rregulloreje percakton se ne qofte se Presidenti i Republikes brenda 30 diteve, nuk ben emerimin e kandidatit te propozuar nga Keshilli i Larte i Drejtesise, ky i fundit, nga kandidaturat konkurrese, i paraqit Presidentit propozimin per nje kandidat tjetër.

drejtën për të bërë ankesë?

Numri i ankesave pranë KLD-së është gjithnjë e në rritje. Kjo reflektohet në numrin e ankesave të regjistruara në zyrën e protokollit dhe në regjistrin e veçantë të ankesave që mban Inspektoriati i KLD-së. Çdo vit, janë rreth 100 ankesa të dërguara në KLD, të cilat nuk konsistojnë në shkelje të mundshme të disiplinës.⁸

II Juridiksioni

Ligji Nr. 8811 datë 17 Maj, 2001 “Për Organizimin dhe Funksonimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë” dhe Rregullorja “Për Organizimin dhe funksionimin e Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë” parashikojnë detyrat dhe funksionet e Inspektoriatit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë.

Inspektorati i Këshillit të Lartë të Drejtësisë verifikon ose i dërgon Ministrit të Drejtësisë për trajtim ankesat e shtetasve dhe të subjekteve të tjera që i drejtohen Këshillit të Lartë të Drejtësisë për veprime të gjyqtarëve, të vlerësuara në kundërshtim me përmbushjen e rregullt të detyrës. Inspektorati verifikon vetëm ato ankesa të cilat nuk mund të zgjidhen nëpërmjet apelimit gjyqësor ose për përjashtimin e anëtarëve të trupit gjykues. Verifikon ankesat e shtetasve dhe të subjekteve të tjera drejtuar Ministrit të Drejtësisë, të cilat gjykohen prej tij për t’u ndjekur nga Inspektorati i Këshillit të Lartë të Drejtësisë.⁹

Këshilli i Lartë i Drejtësisë përbëhet nga Presidenti i Republikës, Kryetari i Gjykatës së Lartë, Ministri i Drejtësisë, 3 anëtarë të zgjedhur nga Kuvendi i Republikës së Shqipërisë dhe 9 gjyqtarë të të gjitha niveleve, të zgjedhur nga Konferenca Gjyqësore Kombëtare.¹⁰

Inspektorati pranë Këshillit të Lartë të Drejtësisë përbëhet

⁸ Revista “E Drejta Parlamentare dhe Politikat Ligjore”, Botimi Nr. 26 I Qendrës së Studimeve Parlamentare

⁹ Ligji Nr. 8811, datë 17/05/2001 “Për Organizimin dhe Funksonimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, neni 16 (1) (a)

¹⁰ Ibid, neni 3

nga Kryeinspektori dhe inspektorët. Rregullat e organizimit dhe të funksionimit dhe numri i inspektorëve përcaktohen nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë. Kryeinspektori dhe inspektorët emërohen dhe shkarkohen nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë, me propozimin e Zëvendëskryetarit. Kandidaturat e inspektorëve përzgjidhen pas shpalljes publike, ndërmjet gjyqtarëve që përmbushin kushtet për t'u emëruar gjyqtarë në Gjykatat e Apelit dhe, në mungesë të tyre, ndërmjet juristëve që kanë shërbyer si gjyqtarë jo më pak se 5 vjet.¹¹

Objekti i veprimtarisë së Inspektoriatit të KLD-së është përqendruar në mbledhjen e të dhënave rreth veprimtarisë së gjykatave dhe gjyqtarëve, nëpërmjet verifikimit të ankesave, inspektimit të gjykatave, inspektimit të gjyqtarëve dhe vlerësimit të aftësive të tyre profesionale, mbi të cilat Këshilli i Lartë i Drejtësisë zhvillon përgjegjësitë ligjore të tij.¹²

Aktualisht, vetëm gjashtë inspektorë operojnë pranë Inspektoriatit të KLD-së. Gjatë bisedimeve të mbajtura me përfaqësues të Inspektoriatit të KLD-së, u theksua se numri i inspektorëve që operojnë aktualisht është shumë i vogël dhe ngarkesa e punës është shumë e madhe. Kryeinspektori vendos se cili inspektor do të jetë i ngarkuar me verifikimin e një çështje të caktuar, duke u bazuar në ngarkesën e punës të inspektorit si dhe në bazë të drejtimit të punës, pra rretheve ku ai është duke punuar në momentin e caktimit të detyrës së re. Në praktikë, nuk ekzistojnë kritere të përcaktuara në ligj ose në rregullore lidhur me caktimin e çështjeve inspektorëve të KLD-së dhe kjo mund të çojë në njëfarë subjektiviteti nga ana e Kryeinspektorit.

III. Rregjistrimi i ankesës

Rregullorja “Për Organizimin dhe Funksionimin e

¹¹ Ibid, neni 14

¹² Rregullorja “Për Organizimin dhe Funksionimin e Inspektoriatit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, neni 1

Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë” rregullon punën dhe veprimtarinë e Inspektoriatit. Ankesat drejtuar Këshillit të Lartë të Drejtësisë mund të depozitohen nëpërmjet shërbimit postar ose drejtpërdrejtë në Zyrën e Protokollit. Ankesat e depozituara në Zyrën e Protokollit i kalojnë menjëherë për trajtim Kryeinspektorit.

Ankesat e depozituara, si dhe ato të bëra publike nëpërmjet medias, regjistrohen në Regjistrin e Ankesave. Regjistri i Ankesave është i ndarë në rubrika, të tilla si: identiteti i ankuesit, gjykata apo gjyqtari ndaj kujt adresohet ankesa, lënda e ankesës, lloji i shkëljes së pretenduar, data e nxjerrjes së urdhërit të verifikimit, inspektori i ngarkuar për verifikim, datën e marrjes së ankesës dhe urdhërit të verifikimit nga inspektori, data e depozitimit të praktikës së verifikimit nga inspektori. Regjistri i ankesave mbahet nga Kryeinspektori.¹³

Regjistri mbahet në mënyrë manuale dhe elektronike, por ky i fundit nuk reflekton progresin e çështjeve. Rregullorja e Inspektoriatit të KLD-së nuk parashikon ndonjë dispozitë që lejon aksesueshmërinë e regjistrit nga ana e publikut. Në Inspektoriatin e KLD-së theksohet se regjistri është i aksesueshëm nga qytetarët. Në këtë këndvështrim, mungesa e dispozitave ligjore që parashikojnë aksesueshmërinë e regjistrit jo domosdoshmërisht nënkupton ndalimin e këtij akses, përderisa nuk ekzistojnë rregulla për të këtë qëllim.

IV. Verifikimi i ankesës

Rregullorja “Për Organizimin dhe Funkcionimin e Inspektoriatit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë” parashikon një informacion të plotë lidhur me formën dhe objektin e ankesës. Ankesa duhet të ketë të paktën elementet e mëposhtme, në mënyrë që të konsiderohet për verifikim nga

¹³ Rregullorja “Për Organizimin dhe Funkcionimin e Inspektoriatit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, neni 25

ana e Inspektoriatit:

a) Fakte apo rrethana që kanë të bëjnë me mosfunksionimin normal të zyrës së gjyqtarit.

b) Fakte apo rrethana që mund të konsiderohen shkelje në referim të detyrave gjyqësore të gjyqtarit, të cilat, përgjithësisht, kanë të bëjnë me mosrespektimin formal të ligjit, me mosrespektimin e solemnitetit gjatë gjykimit, me planifikimin dhe organizimin e punës, si dhe me sjelljen e gjyqtarit gjatë apo jashtë gjykimit, që, nga ana tjetër, kanë ndikuar apo tregojnë dukshëm për zvarritje të pajustificuar të procesit.....

c) Fakte apo rrethana që mund të konsiderohen shkelje në referim të normave të sjelljes dhe etikës së gjyqtarit.¹⁴

Rregullorja përcakton faktet dhe rrethanat që nuk konsistojnë në objektin e verifikimit të ankesave. Në këtë këndvështrim, rregullorja ka sjellë diçka të re përsa i përket kriterëve të domosdoshme për fillimin e procedimit.

Inspektoriatit ka detyrimin të verifikojë vetëm ato ankesa të cilat nuk mund të zgjidhen me anë të apelimit gjyqësor ose për përjashtimin e anëtarëve të trupit gjykues.

Fillimi i procesit të verifikimit

Procesi i verifikimit është rregulluar deri në njëfarë mase nga Rregullorja e Inspektoriatit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë. Por, Rregullorja nuk parashikon hapa të detajuara dhe konkrete që duhet të ndiqen për verifikimin e ankesave. Kur ankesa i drejtohet Inspektoriatit të KLD-së, ajo i kalon për trajtim Kryeinspektorit.

Sipas nenit 147, pika 6, të Kushtetutës, gjyqtari mund të shkarkohet nga KLD për kryerjen e një krimi, për paaftësi mendore apo fizike, për akte që diskretitojnë rëndë pozitën dhe figurën e gjyqtarit ose për pamjaftueshmëri profesionale.

¹⁴ Rregullorja “Për Organizimin dhe Funkcionimin e Inspektoriatit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, neni 24 (1)

Pra, inspektorët nuk mund të trajtojnë përmbajtjen e çështjes. Pra, për të qenë sa më në përputhje me dispozitën kushtetuese, e cila përcakton se gjyqtari mund të shkarkohet për arsye profesionale vetëm nëse shkel etikën apo për pamjaftueshmëri profesionale, si dhe për vlerësimin sa më real dhe të paanshëm të punës së një gjyqtari, KLD ka miratuar nje sistem vlerësimi për gjyqtarët, i cili është testuar në tre gjykata pilot. Aktualisht, KLD po analizon efektet dhe ndryshimet ne këtë sistem vlerësimi.

Inspektoriati i KLD-së mban qëndrimin në bazë të së cilës, Kryeinspektori është autoriteti i vetëm i ngarkuar lidhur me ankesat ndaj gjyqësorit, duke përfshirë këtu jo vetëm ankesat e dërgura drejtpërdrejt në KLD, por edhe ato që janë të referuara nga institucione të tjera, të tilla si: Zyra e Presidentit, Ministria e Drejtësisë, Këshilli i Ministrave dhe Avokati i Popullit.

Gjatë bisedimeve të mbajtura me përfaqësues të Inspektoriatit të Ministrisë së Drejtësisë, u theksua se Inspektoriati i Ministrisë së Drejtësisë kryen inspektime të pavarura nga Inspektoriati i Këshillit të Lartë të Drejtësisë. Në bazë të dispozitave ligjore që janë në fuqi, të dy Inspektoriatet, ai i KLD-së dhe ai i Ministrisë së Drejtësisë kanë juridiksion për të kryer verifikime të pavarura nga njëri-tjetri. Në praktikë, të dy inspektoriatet mund të ngrejnë grupe pune të përbashkëta për të kryer inspektime lidhur me ankesat e qytetarëve.

Bashkëpunimi midis dy inspektoriateve është rregulluar rishtazi nga një Marrëveshje Bashkëpunimi (*Memorandum of Cooperation*) e cila përcakton skemën për një marrëdhënie pune të hapur dhe pozitive ndërmjet Ministrisë së Drejtësisë dhe Këshillit të Lartë të Drejtësisë, me synimin për të vendosur një mirëkuptim të përbashkët dhe për të ngritur kuadrin procedural për inspektimin e gjyqtarëve dhe gjykatave, për të kryer funksione të cilat ato i ndajnë në përputhje me ligjin. Kjo marrëveshje nuk synon në asnjë mënyrë të zëvendësojë

dispozitat e aplikueshme të ligjeve përkatëse. Kjo marrëveshje më shumë se sa një ndarje të kompetencave, shpreh një vullnet të mirë dhe një angazhim të përbashket të Ministrisë së Drejtësisë dhe KLD-së me qëllim të dyanshëm: të zgjidhë konfuzionin ligjor lidhur me disa koncepte përsa i përket inspektimit të gjyqtarëve dhe gjykatave, terminologjisë ligjore, riorganizimit të procedurave të inspektimit të gjyqësorit si dhe praktikës.¹⁵

Marrëveshja e Bashkëpunimit thekson se në bazë të përgjegjësiave të caktuara me ligj përsa i përket verifikimit të ankesave të bëra nga individë ose persona juridikë lidhur me shkeljet gjyqësore ose jashtë gjyqësore nga anëtarë të gjykatës së shkallës së parë dhe gjykatës së apelit, Ministri i Drejtësisë dhe KLD-ja marrin përsipër për të bashkëpunuar përsa i përket:

a. Standartizimit të procesit të verifikimit të ankesës. Si rezultat, shërbimet e inspektimit të gjyqtarëve dhe gjykatave, nga të dy institucionet, Ministria e Drejtësisë dhe Këshilli i Lartë i Drejtësisë duhet të udhëhiqen nga një akt normativ i cili përcakton në detaje hapat që duhet të ndërmerren lidhur me veprimet dhe bashëveprimet, fazat dhe ndarjen në kohë, organizimin, burimet dhe kushtet e kërkuara nga momenti i marrjes së ankesës deri në dorëzimin e raporteve të verifikimit pranë autoriteteve përkatëse.

b. Standartizimit të procedurës së regjistrimit të ankesave. Procedura e standartizimit e përmendur më sipër duhet të parashikojë përgatitjen e një regjistri të ankesave në Ministrinë e Drejtësisë dhe Këshillit të Lartë të Drejtësisë, i cili është organizuar përsa i përket formës, përmbajtjes duke lejuar për një shkëmbim të efektshëm të të dhënave dhe

¹⁵ Marrëveshja e Bashkëpunimit ndërmjet Ministrit të Drejtësisë të Republikës së Shqipërisë dhe Këshillit të Lartë të Drejtësisë të Republikës së Shqipërisë, datë 13 Korrik 2006

informacionit si dhe për një sistem kompjuterik të përbashkët për të dy institucionet në të ardhmen.¹⁶

V. Vlerësimi i ankesës

Rregullorja “Për Organizimin dhe Funksonimin e Inspektoriatit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë” parashikon vlerësimin paraprak të ankesës. Në cdo rast, Kryeinspektori, pasi studion ankesën dhe materialet bashkëngjitur asaj, vlerëson nëse ka vend për verifikim. Çdo rast Kryeinspektori ia relatton Zëvendëskryetarit dhe me miratimin e tij urdhëron arkivimin apo kryerjen e verifikimit të ankesës. Në rastin kur ankesa vlerësohet e papërshtatshme në formë dhe në përmbajtje dhe kur urdhërohet arkivimi i saj, ankuesit i kthehet menjëherë përgjigje nga Kryeinspektori, ku parashtrohen shkaqet dhe arsyet e moskryerjes së verifikimit.

Në rastin kur vlerësohet se ka vend për verifikim të ankesës, Kryeinspektori me Urdhër ngarkon për kryerjen e tij një apo disa inspektorë.

Zëvendëskryetari, kur vlerëson të përshtatshme verifikimin e një ankesë mund t’ia ngarkojë Kryeinspektorit.¹⁷

Inspektori, në çdo rast, pavarësisht nga detyrat e lëna në Urdhërin e Verifikimit, verifikon vërtetësinë e pretendimeve të ngritura nga subjekti ankues, si dhe kryesisht çdo çështje që lidhet me funksionimin apo veprimtarinë normale të gjyqtarit, që është e dukshme dhe që mund të konsiderohet nga ligji si shkelje disipline.

Në çdo rast verifikimi, inspektori vë paraprakisht në dijeni kryetarin e gjykatës dhe gjyqtarin përkatës, duke i njohur ata me ankesën dhe Urdhërin e Verifikimit.

Përjashtimisht, me Urdhër të Zëvendëskryetarit ose Kryeinspektorit, gjyqtari mund të mos njihet me përmbajtjen

¹⁶ Marrëveshja e Bashkëpunimit ndërmjet Ministrit të Drejtësisë të Republikës së Shqipërisë dhe Këshillit të Lartë të Drejtësisë të Republikës së Shqipërisë, datë 13 Korrik 2006

¹⁷ Rregullorja “Për Organizimin dhe Funksonimin e Inspektoriatit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, neni 27

e ankesës, kur vlerësohet se kjo do të shkaktojë një situatë të papërshtatshme, por në çdo rast gjyqtarit i bëhen të ditura pretendimet e ankuesit.

Në rastin kur konstatohet se ankesa lidhet me nje proces gjyqësor që është në gjykim e sipër, inspektori duhet të marrë të gjitha masat dhe të bëjë të gjitha përpjekjet e duhura që veprimtaria e tij të mos ndikojë në pavarësinë e gjyqtarit apo gjyqtarëve të asaj çështje konkrete dhe as të përcillet në mënyrë të tillë. Në këtë rast, verifikimi kryhet vetëm për pretendime që lidhen me zvarritje të procesit gjyqësor apo për çështje të etikës së gjyqtarit.¹⁸

Në përputhje me verifikimin, inspektori përgatit raportet për te gjitha veprimet verifikuese të kryera prej tij.

Verifikimi i ankesës dhe dorëzimi i informacionit nga inspektori para Kryeinspektorit bëhet jo më tej se 30 ditë nga dita e regjistrimit të saj në Regjistrin e Ankesave. Ky afat mund të shtyhet nga Kryeinspektori mbi kërkesën e inspektorit vetëm për shkaqe të përligjura.¹⁹

Verifikimi i ankesës mund të përfundojë me:

- Arkivimin e rastit, kur nga verifikimi i ankesës nuk konstatohen apo nuk konfirmohen fakte apo rrethana domethënëse për inicimin e një procesi të caktuar ose kur ato janë të pamjaftueshme apo të papërshtatshme, duke iu kthyer përgjigje subjektit ankues, ku të parashtrohen rezultatet e verifikimit, si dhe mungesa e shkaqeve dhe e arsyeve për verifikim të mëtejshëm të atij rasti apo ndërmarrjen e iniciativave të tjera. Me këtë mënyrë përfundimi vihet në dijeni dhe gjyqtari konkret.

Përgatitjen e relacioneve, për t'iu përcjellë Ministrit të

¹⁸ Rregullorja “Për Organizimin dhe Funkcionimin e Inspektoriatit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, neni 30

¹⁹ Ibid. neni 32

Drejtësisë nëpërmjet Zëvendëskryetarit, për fillimin e një procedimi disiplinor ndaj një gjyqtari konkret, kur nga verifikimi konstatohen fakte apo rrethana të atilla që mund të inicohet një proces disiplinor.

Mënyra e perfundimit të verifikimit urdhërohet nga Zëvendëskryetari pas relatimit të tij nga Kryeinspektori.²⁰

Inspektimi i gjyqtarit kryhet me vendim të KLD-së.

Inspektimi i gjyqtarit mund të ketë karakter njohës së efektivitetit të veprimtarisë ose për efekt të evidentimit dhe dokumentimit të shkeljeve disiplinore të tij.²¹

VI. Propozimi i masës disiplinore

Kryerja e procedurave disiplinore rregullohet nga Ligji “Për Organizimin dhe Funkcionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë” dhe Rregullorja “Për Procedurat Disiplinore të Gjyqtarëve”. Kërkesa për procedim disiplinor i dërgohet KLD-së nga Ministri i Drejtësisë, duke u bazuar në raportet e dërguara nga inspektorët.

Ministri i Drejtësisë kryen inspektime sipas programeve të posaçme tematike ose territoriale, të hartuara kryesisht ose në zbatim të detyrave të caktuara nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë, në vijim të procesit të verifikimit të ankesave të shtetasve dhe të subjekteve juridike, si dhe sipas të dhënave, për të cilat vihet në dijeni kryesisht ose nëpërmjet Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë.

Në përfundim të inspektimit dhe në bazë të rezultateve të këtij inspektimi, Ministri i Drejtësisë propozon procedimin disiplinor të gjyqtarëve para Këshillit të Lartë të Drejtësisë dhe depoziton dokumentacionin përkatës pranë Këshillit të Lartë të Drejtësisë.

Kërkesa për procedimin disiplinor, përveç

²⁰ Ibid. Neni 33

²¹ Ibid. Neni 36

dokumentacionit me të dhënat përkatëse, të cilat provojnë shkëljen e bërë nga gjyqtari, përmban edhe propozimin për llojin e masës disiplinore që gjykohet se duhet të merret ndaj gjyqtarit të proceduar disiplinarisht.

Inspektoriati i Këshillit të Lartë të Drejtësisë, kur ngarkohet me detyra verifikuese, është i detyruar që, brenda 15 ditëve, të kryej procedurat e verifikimit dhe të depozitojë raportin përkatës.

Në çdo rast, në përfundim të procesit të verifikimit ose të inspektimit, Ministri i Drejtësisë ose Inspektorati i Këshillit të Lartë të Drejtësisë duhet t'i kërkojnë gjyqtarit që procedohet, që të paraqesë me shkrim pretendimet e tij të cilat janë të detyruar t'i pasqyrojnë në dokumentacionin përfundimtar²²

Propozimi i masës disiplinore duhet të mbështet gjithashtu në pretendimet dhe provat të cilat gjyqtari kundër të cilit është marrë masa disiplinore ka paraqitur përpara inspektorit. Gjykata Kushtetuese ka gjykuar në një rast që lidhet me rolin e Ministrit të Drejtësisë si inspektor dhe iniciator i procesit të disiplinimit. Gjykimi kishte të bënte me çështjen nëse roli i Ministrit të Drejtësisë është kushtetues apo jo. Në këtë rast Gjykata Kushtetuese vendosi se roli i Ministrit të Drejtësisë është kushtetues.²³ Gjithsesi, ky debat mbi rolin e Ministrit të Drejtësisë si inspektor dhe iniciator i procesit të disiplinimit vazhdon të mbetet i hapur. Çështja në këtë rast qëndron në përdorimin e pushtetit të Ministrit të Drejtësisë për të mos filluar procedimin disiplinor edhe atëherë kur ka prova të qarta kundër një gjyqtari. Ministri i Drejtësisë nuk është i detyruar të arsyetojë vendimin e tij përpara KLD-së edhe pse ai duhet të njoftojë KLD-në për mos fillimin e procedimit disiplinor në bazë të ankesës së dërguar Ministrit të Drejtësisë nga KLD-ja për verifikim.

²² Ligji Nr. 8811, datë 17/05/2001 "Për Organizimin dhe Funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë", neni 31

²³ Gjykata Kushtetuese, Vendimi Nr.11, date 27/05/2004

Mund të ekzistojnë disa zgjidhje për këtë problem. Për shembull, njëra zgjidhje mund të jetë që Ministri i Drejtësisë të informojë publikisht arsyet për mos fillimin e procedimit disiplinor ose të lejojë KLD-në të inspektojë çështjen dhe të vendosë për fillimin e procedimit. Një zgjidhje tjetër mund të jetë delegimi i kompetencave për fillimin e procedurave disiplinore një organi tjetër. Gjithashtu, përsa kohë që fillimi i procedimit disiplinor është në diskrecion të Minsitrit atëherë mundet që edhe KLD të ketë kompetencë në fillimin e një çështje disiplinore. Pra, nëse me propozim të një anëtari dhe miratim të një shumice të KLD-së atëherë mundet që të fillojë procedimi disiplinor ndaj një gjyqtari.

Sapo kërkesa dorëzohet te Ministri i Drejtësisë, ajo regjistrohet në Regjistrin e Procedimeve Disiplinore²⁴ që mbahet nga Kryeinspektori. Më pas caktohet mbledhja.

Gjyqtari, ndaj të cilit zhvillohet procedimi disiplinor, duhet të njoftohet për datën, orën dhe vendin e mbledhjes, të paktën 48 orë përpara fillimit të saj dhe duhet t'i vihen në dispozicion materialet e plota të procedimit jo më shpejt se dhjetë ditë nga data e mbledhjes.²⁵

VII. Shqyrtimi i propozimit

Procedimet disiplinore diskutohen në mbledhjet e KLD-së dhe dispozitat e përgjithshme mbi numrin e votave dhe mënyrën e votimit aplikohen.

Mbledhja e Këshillit të Lartë të Drejtësisë është e vlefshme kur në të marrin pjesë jo më pak se 8 anëtarë.²⁶

Anëtarët e Këshillit të Lartë të Drejtësisë, që janë të pranishëm në mbledhje dhe që nuk kanë ndonjë pengesë ligjore për të votuar në kuptimin e nenit 37 të Ligjit nr. 8485, datë 12.5.1999 “Kodi i Procedurave Administrative të

²⁴ Rregullorja “Për Procedime Disiplinore të Gjyqtarëve”, neni 3

²⁵ Ibid, neni 5 dhe 6

²⁶ Ligji Nr. 8811, datë 17/05/2001 “Për Organizimin dhe Funkcionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, neni 23

Republikës së Shqipërisë”, nuk mund të abstenojnë.²⁷ Këshilli i Lartë i Drejtësisë i merr vendimet me votim të hapur. Në rastet e votimit për çështje që lidhen me anëtarët e tij, Këshilli i Lartë i Drejtësisë, me shumicën e votave të anëtarëve të pranishëm, mund të vendosë marrjen e vendimeve me votim të fshehtë.

Anëtarët e Këshillit të Lartë të Drejtësisë, që janë në kushtet e pengesës ligjore, nuk marrin pjesë në diskutimin dhe në votimin e çështjes përkatëse të rendit të ditës.

Ministri i Drejtësisë nuk merr pjesë në votim në rastet e procedimeve disiplinore të nisura prej tij, ndërsa Presidenti i Republikës nuk merr pjesë në votim në rastet e propozimeve për emërim të gjyqtarëve. Drejtuesi i mbledhjes së Këshillit të Lartë të Drejtësisë voton i fundit.²⁸ Këshilli i Lartë i Drejtësisë merr vendimet me shumicën e votave të anëtarëve që janë të pranishëm në mbledhje.²⁹

Zëvendëskryetari merr masat e nevojshme për mbajtjen e procesverbalit të mbledhjes së Këshillit të Lartë të Drejtësisë. Në procesverbal shënohen anëtarët që kanë marrë pjesë në mbledhje, çështjet që janë shqyrtuar, diskutimet e pjesëmarrësve, vendimmarrja, forma dhe rezultati i votimeve. Pas shqyrtimit nga anëtarët e Këshillit të Lartë të Drejtësisë, procesverbali nënshkruhet nga Zëvendëskryetari. Çdo anëtar i Këshillit të Lartë të Drejtësisë ka të drejtë të verifikojë përmbajtjen e procesverbalit dhe të paraqesë objeksionet e veta, të cilat i bëhen të ditura Këshillit të Lartë të Drejtësisë në mbledhjen pasardhëse. Vendimet e Këshillit të Lartë të Drejtësisë, së bashku me procesverbalet përkatëse, depozitohen pranë Këshillit të Lartë të Drejtësisë. Çdo anëtar i Këshillit të Lartë të Drejtësisë mund të kërkojë që të shënohet

²⁷ Ibid, neni 24

²⁸ Ibid, neni 25

²⁹ Ibid, neni 26 (1)

në procesverbal fakti se ai ka votuar kundër vendimit të marrë, si dhe arsyet e votimit kundër.³⁰

Gjatë takimit, në fillim Ministri i Drejtësisë paraqet çështjen përpara KLD-së dhe më pas, i jepet e drejta për tu dëgjuar gjyqtarit ose avokatit të tij. Secili anëtar i KLD-së ka të drejtë t'i drejtojë pyetje gjyqtarit, por asnjëri prej tyre nuk luan rolin e prokurorit.

Përgjithësisht, gjyqtarët kanë qënë të pranishëm në mbledhje me prezencën e një avokati, por asnjëri prej tyre nuk ka paraqitur dëshmitarë ose paraqitur prova përpara KLD-së. Takimet mbahen me dyer të mbyllura. Pas përfundimit të prezantimit të materialit nga Minsitrit i Drejtësisë, së mbrojtjes së gjyqtarit nga vetë ai apo avokati i tij apo të dy bashkë, si dhe të pyetjeve të anëtarëve të KLD-së për gjyqtarin, KLD-ja vazhdon diskutimet e saj pa praninë e gjyqtarit. KLD-ja mund t'i kërkojë inspektorit kryerjen e verifikimeve të mëtejshme, për shembull, mbledhjen e më shumë të dhënave mbi vendimet e padrejta të dhëna nga gjyqtari.

Edhe pse ekziston një vakum ligjor, në përgjithësi nuk ekzistojnë ankesa lidhur me transparencën e procesit. Çështja është nëse procesi përputhet me standarte ndërkombëtare. Për shembull nuk ekziston asnjë dispozitë ligjore që përcakton standartet e evidencës përpara se KLD-ja të vendosë nëse gjyqtari është përgjegjës apo jo. Gjithashtu nuk ekzistojnë as dispozita ligjore për paraqitjen e dëshmitarëve nga gjyqtari. Njoftimi paraprak për mbledhjen është i shkurtër, veçanërisht për gjyqtarët që banojnë dhe punojnë jashtë Tiranës. Edhe pse, rregullorja parashikon verifikim të mëtejshëm nga Inspektoriati, ligji nuk parashikon mundësinë e një mbledhjeje të dytë për këtë rast.

Zakonisht takimet për procedimet disiplinore kryhen në takime të rregullta të KLD-së ku mund të analizohen edhe

³⁰ Ibid, neni 27

çështje të tjera. Një organizim i veçantë i këtyre takimeve me një komision “ad hoc” mund të rrisë fokusin mbi këtë proces të rëndësishëm. Kjo do t’i jepte një atmosferë më formale këtij procesi.

VIII. Transparenca dhe Përgjegjshmëria

Transparenca dhe aksesit i publikut ndaj informacionit janë elemente kyç në një shoqëri demokratike dhe shërbejnë për t’i dhënë medias, shoqërisë civile dhe institucioneve të tjera të interesuara mjetet e nevojshme për të analizuar sesi pushteti përdoret dhe sesi burimet administrohen.³¹

Neni 23 i Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë parashikon:

1. E drejta e informimit është e garantuar.
2. Kushdo ka të drejtë, në përputhje me ligjin të marrë informacion për veprimtarinë e organeve shtetërore, si dhe të personave që ushtrojnë funksione shtetërore.

Neni 11(4) i Rregullores “Për Procedurat Disiplinore” parashikon se vendimet e KLD-së duhet të arsyetohen në të gjitha rastet. Nuk ekziston ndonjë formulim i paracaktuar i vendimit, por, në përgjithësi, synohet që të ndiqet një skemë që fillon me përshkrimin e procedurave të vetë gjykatës, një përmbledhje e procesit të verifikimit, që ndiqet nga një përmbledhje e bazës ligjore dhe kushtetuese të vendimit dhe konkluzionit të arritur nga KLD-ja, dhe mbyllet me masën disiplinore të dhënë nga KLD-ja. Zakonisht, vendimet e KLD-së përbëhen nga gjashtë faqe. Vlen për t’u evidentuar, gjithashtu, se KLD-ja ka vendosur që, përgjithësisht, mbledhjet e saj do të jenë të hapura për median. Katër (4) mbledhjet e fundit, punimet e KLD-së, edhe ato me problematikë të mprehtë, kanë qenë të hapura për median.

³¹ Shih “Analiza e Sistemit të Drejtësisë Penale të Shqipërisë”, Raport i OSBE-së 2006

IX. Ankimi ndaj masës disiplinore

Ankimi ndaj vendimit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë për shkarkimin nga detyra e gjyqtarit, si dhe për çdo masë tjetër me karakter disiplinor bëhet nga ky i fundit në Gjykatën e Lartë brenda 10 ditëve nga marrja e njoftimit për vendimin e këtij Këshilli. Kryetari ose gjyqtarët e Gjykatës së Lartë të cilët, në cilësinë e tyre si anëtarë të Këshillit të Lartë të Drejtësisë, kanë marrë pjesë në mbledhjen e Këshillit të Lartë të Drejtësisë ku u mor masa disiplinore ndaj ankuesit, nuk marrin pjesë në trupin gjykues të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë.³²

Përfaqësimi i Këshillit të Lartë të Drejtësisë në Gjykatën e Lartë, në rastet e ankimit ndaj vendimit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë, bëhet nga personi i autorizuar nga ky Këshill.

Autorizimi për përfaqësim nënshkruhet nga Zëvendëskryetari. Në tekstin e autorizimit tregohet qartë emri i përfaqësuesit dhe çështja konkrete të cilën ai është i autorizuar të përfaqësojë.³³

Në mbledhjen e Këshillit të Lartë të Drejtësisë thirret detyrimisht gjyqtari ndaj të cilit do të shqyrtohet marrja e masave disiplinore, i cili ka të drejtë të mbrohet edhe me avokat. Njoftimi bëhet në një nga mënyrat që parashikon “Kodi i Procedurës Administrative”. Mosparaqitja, për shkaqe të paarsyeshme, nuk e pengon Këshillin e Lartë të Drejtësisë të shqyrtojë dhe të vendosë për masën.³⁴ Ka shume raste, kur, gjyqtarët, paraqesin raporte mjekesore, dhe keshtu, që mbledhjet e KLD-se shtyhen pa fund, pasi mungon gjyqtari. Ka pasur raste kur Gjykata Kushtetuese apo dhe Gjykata e Lartë ka kthyer në KLD vendime të cilat kjo e fundit i ka marre pa praninë e gjyqtarit. Për këtë arsye, KLD kërkon të

³² Ligji Nr. 8811, datë 17/05/2001 “Për Organizimin dhe Funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, neni 34

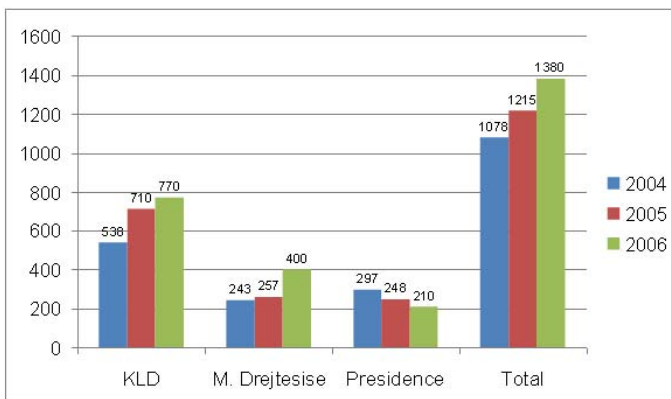
³³ Ligji Nr. 8811, datë 17/05/2001 “Për Organizimin dhe Funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, neni 35

³⁴ Ibid, neni 33

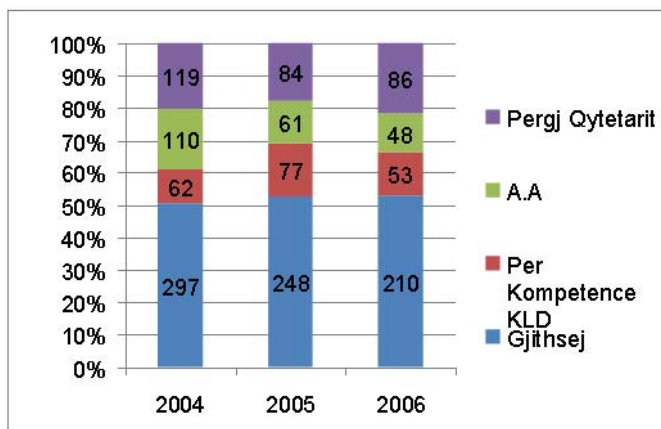
jetë në përputhje me ligjin dhe me të tilla vendime si më sipër. Por nga ana tjetër, zgjatja e procedimit disiplinor për muaj me radhë, bën që të humbasë aktualiteti i procedimit dhe thelbi i procedimit disiplinor. Ndoshta, është e nevojshme që të përcaktohet se deri kur mund të presë KLD-ja që gjyqtari të paraqitet në mbledhje, apo nëse jemi përpara raporteve të shpeshta mjekësore, të paraqitet në mbledhje avokati i gjyqtarit.

Rezultatet e monitorimit si dhe të dhënat nga institucionet për 6-mujorin e parë të vitit 2006 mbi ankesat e qytetarëve ndaj gjyqësorit

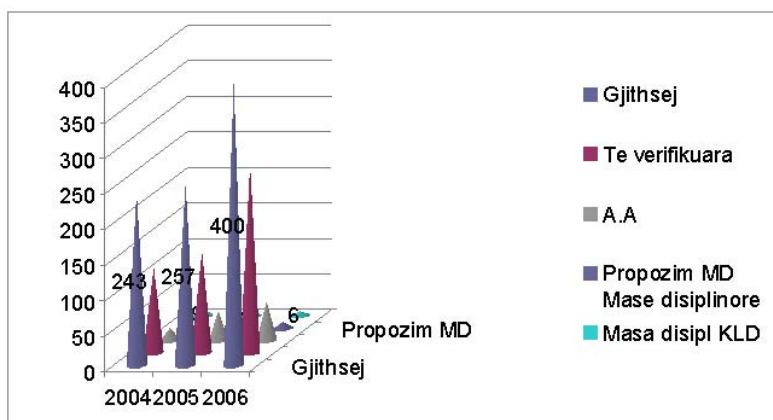
Trendi i ankesave ndaj gjyqësorit

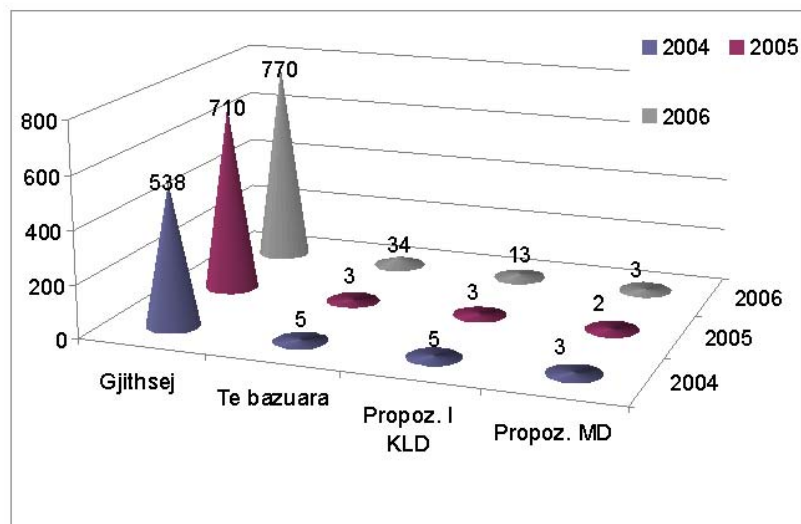
PRESIDENCA

MINISTRIA E DREJTËSISË

KESHILLI I LARTE I DREJTESISE

MOTIVET E ANKESËS SË QYTETARIT

- etike (sjellje; konflikt interesi etj);
- paaftësi;
- gjykim i padrejtë;
- korrupsion (mitmarrje);
- zvarritje procesi;
- lidhur me deklarimin e pasurive;
- të tjera.

Të dhëna mbi ankesat e individëve

Pjesa më e madhe e ankesave janë nga Tirana kjo edhe për shkak të numrit të madh të çështjeve. Pastaj vjen Vlora, Saranda, Durrësi, Korça, Lezha etj.

Kryesisht ankesat vijnë nga ato qytete që kanë më shumë probleme me pronat. Objekt i ankesave janë çështje civile dhe më rrallë çështjet penale.

Ankesat janë kryesisht për gjykatat e shkallës së parë, por ka patur edhe raste të

Konkluzione

- Ankesat ndaj gjyqësorit kanë trend rritjeje në 2006, rriten me 13,6% ndaj 2005 dhe 28 % ndaj 2004.
- Ankimimet janë në rritje në KLD (10,8% ndaj 2005 dhe 14,3% ndaj 2004) dhe Ministrisë së Drejtësisë , ndërsa për Presidencën ato vijnë në ulje.
- Mbi 95 % te ankesave ndaj gjyqësorit të verifikuara janë të pabazuara ligjërisht, gjë kjo që çon në gjetjen e mënyrave për të rritur kulturën juridike qytetare.

Rekomandime

- Krijimi i nje fomulari tip, për depozitimin e kërkesë ankesave.
- Krijimin e nje modeli të përbashkët , për evidentimin e mënyrës së zgjidhjes së ankesës së qytetarit
- Rregullimin me akt ligjor të këtyre procedurave
- Krijimin e nje database të mbajtur nga Instat për të evidentuar punën e bërë nga punonjësit e këtyre institucioneve si dhe ner të rritur transparencën

Mbi funksionimin e Inspektoratit të Lartë të Drejtësisë, përvoja dhe praktika institucionale

Tryeza e rrumbullakët, 25 Maj 2007

*Ilir Toska
Ish - Kryeinspektor
Këshilli i Lartë i Drejtësisë*

1. Historik i shkurtër lidhur me krijimin dhe aktivitetet e Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë.

Aktualisht, detyrat e Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë janë të përcaktuara shprehimisht në nenin 16, të Ligjit Nr.8811, datë 17.05.2001, "Për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë".

Tej këtij referimi ligjor dhe në plotësim të kuadrit normativ, mbështetur në nenin 14, pika 1, të Ligjit Nr.8811, datë 17.05.2001, Këshilli i Lartë i Drejtësisë ka miratuar Rregulloren "Për organizimin dhe funksionimin e Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë".

Organizimi dhe funksionimi i Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë ka evoluar në kohë, në praktikë, por edhe në

kuadrin e normimit të veprimtarisë së tij.

Kështu, Inspektorati është organizuar dhe ka filluar Të funksionojë në fillim të vitit 1998, mbështetur në Ligjin Nr.8265, datë 18.12.1997, "Për organizimin e drejtësisë në Republikën e Shqipërisë".

Sipas nenit 17 të këtij Ligji, "*...Pranë Këshillit të Lartë të Drejtësisë krijohet Inspektorati. Këshilli i Lartë i Drejtësisë emëron inspektorët gjyqtarë dhe inspektorët prokurorë, të cilët ngarkohen të inspektojnë gjykatat e shkallës së parë dhe të apelit, si dhe prokuroritë pranë tyre, verifikojnë ankesat e shtetasve dhe të institucioneve, organizimet e shërbimeve gjyqësore, të bëjnë evidentimin e aftësive profesionale të gjyqtarëve dhe të prokurorëve në kuptimin e nenit 45 të këtij ligji dhe ngarkesën në pune, si dhe në tërësi eficientë e gjykatave dhe të prokurorëve".*

Në këtë periudhë, referencat e veprimtarisë së Inspektoratit gjendeshin vetëm në këtë ligj dhe nuk ka pasur një rregullore specifike që të normonte më tej veprimtarinë e tij.

Ligji Nr.8811, datë 17.05.2001, "Për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë", ka filluar të funksionojë praktikisht në fillim të vitit 2003.

Në këtë kohë, mbështetur në nenin 14, pika 1, të Ligjit, Këshilli i Lartë i Drejtësisë, me Vendimin Nr.138/1, datë 19.03.2003, ka miratuar Rregulloren "Për organizimin dhe funksionimin e Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë".

Me këtë Rregullore janë bërë përpjekje domethënëse për atë periudhë për normimin e veprimtarisë së Inspektoratit, duke synuar formalizimin e procedurave, ndërkohë që detyrat e Inspektoratit ishin të përcaktuara në nenin 16 të Ligjit. Kjo Rregullore ka filluar të implemetohet menjëherë, por jo

plotësisht, pasi eksperiencia e mëparshme ndikonte në moskuptimin e drejtë të saj. Në fillim të vitit 2004 janë bërë përpjekje serioze për zbatimin plotësisht të Rregullores dhe menjëherë janë identifikuar problematika të karakterit parimor dhe teknik.

Pas njoftimeve të herëpashershme dhe konstatimeve të bëra dhe nga vetë Këshilli, me nismën e Inspektoratit, Këshilli i Lartë i Drejtësisë, me vendimin Nr.178, datë 15.07.2005, ka vendosur që Rregullorja e Inspektoratit të përmirësohet në disa drejtime konkrete.

Në konsideratë të problematikave të evidentuara në kohë, si dhe të eksperiencës së krijuar tashmë, është përgatitur Projektregullorja “Për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, që, pas disa diskutimeve dhe përmirësimeve, është miratuar nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë, me Vendimin Nr.195/2/a, datë 05.07.2006, duke u shfuqizuar Rregullorja e mëparshme.

Rregullorja e miratuar “Për organizimin dhe funksionimin e Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, lidhur me temën e kësaj tryeze, ka tentuar :

- të përcaktojë në mënyrë më të plotë dhe të qartë objektin e veprimtarisë së Inspektoratit dhe, në këtë mënyrë, rolin e tij si strukturë ndihmëse e Këshillit të Lartë të Drejtësisë, me synimin që të ndihmojë dhe lehtësojë zhvillimin nga Këshilli të të gjitha përgjegjësiave ligjore të tij;

- të përcaktojë organizimin e Inspektoratit dhe mënyrat e funksionimit të tij, duke përcjellë idenë e funksionimit të Inspektoratit si entitet me person përgjegjës Kryeinspektorin, ndërkohë që specifikon rolin, detyrat dhe mënyrat e të vepruarit të gjithëcilit prej aktorëve përgjegjës;

- të përcaktojë për herë të parë idenë e organizmit të Inspektoratit me seksione sipas objektit dhe detyrave specifike që ai duhet të kryejë, organizim i cili synon ndarjen e përgjegjësi, profilizimin e inspektorëve dhe bërjen më efektive të tij;

- të ridetajojë detyrat e Inspektoratit të parapara në Ligj dhe qëllimin që ato synojnë të përmbushin;

- të përcaktojë për herë të parë parimet e veprimtarisë së Inspektoratit, atyre të ligjshmërisë, të formalizimit të procedurave, të pjesëmarrjes në procedurë të gjyqtarit, të prezumimit të pafajësisë, të trajtimit të njëjtë e të barabartë etj;

- të përcaktojë për herë të parë nocionin e paraparë në Ligj të verifikimit të ankesës, objektin e verifikimit, nismat që mund të rrjedhin dhe procedurën respektive që duhet ndjekur, me synimin të formalizojë atë procedurë dhe të shmangë përdorim abuziv apo jo korrekt të këtij mjeti ligjor kontrolli;

- të përcaktojë për herë të parë nocionin e paraparë në Ligj të inspektimit të gjyqtarit, karakterin dhe llojet e tij, përmbajtjen, nismat që mund të rrjedhin dhe procedurën që duhet ndjekur, me synimin për të formalizuar dhe implemetuar në mënyrë parësore këtë mjet ligjor kontrolli;

- të përcaktojë për herë të parë nocionin e paraparë në Ligj të inspektimit të gjykatave, karakterin dhe llojet e tij, përmbajtjen, nismat që mund të rrjedhin dhe procedurën që duhet ndjekur, me synimin për të formalizuar dhe implemetuar në mënyrë korrekte këtë mjet ligjor kontrolli;

- të përcaktojë në mënyrë më të plotë dhe të bëjë referenca adekuate lidhur me detyrën ligjore të verifikimit të pasurive të deklaruara nga gjyqtarët;

- të përcaktojë në mënyrë më të plotë procedurën që ndiqet lidhur me detyrën ligjore të verifikimit të pajtueshmërisë së veprimtarisë dhe sjelljes me funksionin e gjyqtarit;

- të përcaktojë në mënyrë më të plotë regjistrat, ku duhet të dokumentohen të dhënat bazë të veprimtarisë së Inspektoratit, etj.

Nëpërmjet kësaj Rregullore është bërë një hap shumë i rëndësishëm lidhur me objektin e veprimtarisë së Inspektoratit, si dhe qëllimin e detyrave që ai duhet të përmbushë.

Duhet përmendur se vite më parë, Këshilli i Lartë i Drejtësisë dhe, për më tepër, Inspektorati i tij, perceptoheshin thjesht dhe vetëm si organe të ndëshkimit disiplinor të gjyqtarëve. Ndërkohë, që legjislacioni lidhur me përgjegjësitë e Këshillit të Lartë të Drejtësisë ka evoluar, duke qenë ai përgjegjës për shumeë aspekte thelbësore të gjyqtarëve të gjykatave të shkallës së parë dhe të apelit, mentaliteti, mënyra e kuptimit dhe e veprimit sidomos të Inspektoratit nuk kanë gjetur të njejtin reflektim.

Verifikimi i ankesave ndaj gjyqtarëve apo kontrollet ndaj tyre konceptoheshin thjesht dhe vetëm me qëllim konstatimin e shkeljeve disiplinore dhe më tej për ndëshkimin disiplinor të gjyqtarëve. Situata bëhej akoma më e kontestueshme kur, përgjithësisht, fokusi i verifikimeve apo kontrolleve të Inspektoratit ishte vetëm vendimmarrja e gjyqtarëve dhe, për më tepër, zbatimi i ligjit material nga ana e tyre.

Me kalimin e kohës, eksperiencia dhe qëndrimet në vijimësi të Gjykatës Kushtetuese, si dhe nevojat në rritje të Këshillit të Lartë të Drejtësisë për të pasur sa më tepër informacion për gjyqtarët e të dy niveleve apo për situatat e këtyre gjykatave, ka bërë që konceptet dhe mënyra e veprimit të Inspektoratit

dalëngadalë të ndryshojë. Duhet theksuar se një ndikim të rëndësishëm në këtë ndryshim kanë luajtur veprimtaria, analizat dhe opinionet e vetë Inspektoratit.

Vitet e fundit, fokusit të verifikimeve dhe kontrolleve të Inspektoratit, përveç qëllimit për evidentimin e shkeljeve disiplinore dhe ndërmarrjen e nismave për ndëshkimin disiplinor të gjyqtarëve, i është shtuar në mënyrë krejt të natyrshme dhe qëllimi për evidentimin dhe grumbullimin e informacioneve thelbësore për veprimtarinë e gjyqtarëve dhe gjykatave, të dhëna mbi të cilat Këshilli i Lartë i Drejtësisë mund të ushtrojë më lehtë dhe në mënyrë më cilësore përgjegjësitë e veta ligjore, lidhur me emërimin, transferimin, edukimin dhe karrierën e gjyqtarëve.

Po kështu, verifikimet dhe kontrollet e Inspektoratit, duke u konsideruar dhe si mekanizma për zbulimin dhe identifikimin e të metave e dobësive në veprimtarinë e gjyqtarëve apo gjykatave apo dhe për evidentimin e situatave jo të përshtatshme në veprimtarinë e gjyqtarëve dhe gjykatave të prodhuara ndonjëherë dhe nga vetë legjislacioni në fuqi, kanë filluar të shërbejnë dalëngadalë edhe për bërjen e sugjerimeve dhe rekomandimeve konkrete për gjyqtarët, gjykatat dhe autoritetet shtetërore përgjegjëse, me qëllim shmangien e praktikave jo të përshtatshme të punës apo përmirësimin e legjislacionit.

Duhet pranuar se ende ekziston një problem i madh që duhet të gjejë zgjidhje të shpejtë ligjore dhe, konkretisht, listimi sa me shumë të jetë i mundur i veprimeve të gjyqtarit që përbëjnë shkelje disiplinore. Dhe më tej, në proporcion me natyrën dhe karakterin e shkeljes, si dhe pasojat e ardhura nga ajo, çdo shkeljeje disiplinore t'i referohet një masë disiplinore konkrete.

Këtë çështje, të evidentuar edhe nga Inspektorati gjatë gjithë

veprimtarisë së tij, e ka konsideruar edhe Këshilli i Lartë i Drejtësisë, qoftë në një qëndrim të veçantë të shprehur më Vendimin Nr.199/1, datë 15.09.2006, qoftë dhe në parashtrimin e opinioneve dhe komenteve që Këshilli i ka bërë Projektligjit “Për organizimin e pushtetit gjyqësor”, që zyrtarisht i janë dërguar Kuvendit të Shqipërisë.

Lidhur me verifikimin e ankesave të qytetarëve apo procesin disiplinor në përgjithësi ndaj gjyqtarëve, ka vend të përmendet se gjatë vitit 2006, pas disa qëndrimeve të njëpasnjëshme të Gjykatës Kushtetuese dhe të Gjykatës së Lartë, lidhur me problematikën e procedimeve disiplinore ndaj gjyqtarëve, si dhe pas diskutimeve dhe trajtimit në parim të problemit të procedimeve disiplinore të gjyqtarëve, Këshilli i Lartë i Drejtësisë, më Vendimin Nr.199/1, datë 15.09.2006, mbështetur edhe në Raportin e përgatitur nga grupi i punës i ngritur për këtë qëllim, ka vendosur që, duke u bazuar tek konkluzionet e përshkruara në Raport, si dhe mendimet e dhëna nga anëtarët e Këshillit, t’i dërgohen Ministrit të Drejtësisë propozimet për ndryshime ligjore lidhur me procedimet disiplinore të gjyqtarëve.

Në këtë rast, Këshilli i Lartë i Drejtësisë, ka konstatuar se, nga Gjykata Kushtetuese dhe Gjykata e Lartë, në disa vendime që lidhen me shqyrtimin e kushtetutshmërisë dhe bazueshmërisë së vendimeve të KLD-së për dhënie masash me karakter disiplinor apo për shqyrtimin e pajtueshmërisë së ligjit me Kushtetutën, për çështje të karakterit disiplinor të gjyqtarëve, në mënyrë të përsëritur është arritur në këto përfundime :

- Vlerësimi i ligjshmërisë së vendimeve gjyqësore është atribut vetëm i gjykatave më të larta;
- Vendimet gjyqësore të formës së prerë mund të jenë shkak

për shkarkimin nga detyra të gjyqtarit vetëm nëse shoqërohen me akte e sjellje që diskreditojnë rëndë figurën e gjyqtarit;

- Shkarkimi i gjyqtarit mund të bëhet vetëm për rastet që parashikohen në menyrë të shprehur në Kushtetutë, neni 147, pika 6;

- Shkarkimi i gjyqtarit “për akte e sjellje diskredituese” të konsiderohet se mund të bëhet vetëm në konsideratë të interpretimit të bërë nga Gjykata Kushtetuese me vendimin Nr.75, datë 19.04.2002;

- Në çdo rast të shkarkimit të gjyqtarit nga detyra është i domosdoshëm konstatimi dhe parashtrimi i sjelljeve të padenja të kryera gjatë kryerjes së detyrës apo jashtë saj dhe që të kenë ndikuar në humbjen e besimit publik në dhënien e drejtësisë dhe t’i kenë sjell dëm shtetit dhe shoqërisë.

Gjithashtu, në këtë rast, ndër të tjera, në konsideratë të çështjeve që kanë rezultuar dhe të vlerësimeve lidhur me plotshmërinë dhe mirëpërcaktimet e bëra në nenet 41, 42, 44 apo 46, të Ligjit Nr.8436, datë 28.12.1998, “Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë”, lidhur me rastet që konsiderohen si shkelje disipline, masat disiplinore dhe mundësinë e rishqyrtimit të procedimit disiplinor, Këshilli i Lartë i Drejtësisë ka vendosur t’i drejtohet Ministrit të Drejtësisë, duke vlerësuar që në kuadrin e reformës ligjore lidhur me përmirësimin e Ligjit duhen patur në vëmendje edhe :

- Ndryshimi dhe plotësimi i nenit 41 të Ligjit, përmirësim i cili duhet të bëhet me synimin për adoptimin e një sistemi disiplinor të plotë, të efektshëm dhe të ligjshëm, duke parashikuar në mënyrë sa më të detajuar të mundur dhe të qartë rastet që passjellin përgjegjësi disiplinore për gjyqtarin,

mënyrë kjo që shërben edhe si mekanizëm parandalues, pasi ndërgjegjëson dhe kontribuon në rritjen e përgjegjshmërisë së gjyqtarëve, ashtu sikunder shërben dhe për bërjen efektive të vetë këtij sistemi, sepse eliminon interpretime të ndryshme lidhur me rastet.

(Në këtë rast, ka vend të përmendet evidentimi dhe komenti që Këshilli i Lartë i Drejtësisë i ka bërë formulimit të pikës 6, të nenit 41, të Ligjit, duke u shprehur se “formulimi i pikës 6 konsiderohet si dispozitë e bardhë që ka lidhje me etikën e gjyqtarit dhe deri më sot nuk ka një akt zyrtar për rregullat e sjelljes së gjyqtarit, kur dhe Kodi i Etikës Gjyqësore, i miratuar nga Konferenca Gjyqësore Kombëtare, është një dokument autokontrolli, ku nuk ekziston ndonjë rregull sipas të cilit mosrespektimi i Kodit të passjellë përgjegjësi disiplinore për gjyqtarin”. Po kështu, ka vend të përmendet evidentimi dhe komenti që Këshilli i Lartë i Drejtësisë i ka bërë formulimit të pikës 7, të nenit 41, të Ligjit, duke u shprehur se “formulimi i pikës 7 në votete përmban dy raste, ku në rastin e parë flitet në përgjithësi për veprime në kundërshtim me përmbushjen e rregullt të detyrës, pa u saktësuar lloji, natyra apo karakteri i këtyre veprimeve, ndërkohë që në rastin e dytë bëhet fjalë për moskryerje të veprime të detyrueshme procedurale, konstatimi dhe zgjidhja e pjesës me të madhe të të cilave, përderisa kemi të bëjmë me çështje të zbatimit të ligjit, mund të bëhet vetëm nga një gjykatë më e lartë mbi ankimet gjyqësore të palëve në proces, ashtu sikundër është krejt pa vend që cdo mosrespektim i dispozitave procedurale të passjell procedimin disiplinor dhe ndëshkimin e gjyqtarit”).

Për verifikimin e ankesave apo përgjithësisht për procesin e kontrollit të gjyqtarëve, sic u tha, nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë janë paraqitur zyrtarisht Kuvendit të Shqipërisë disa komente lidhur me projektligjin “Për organizimin e pushtetit gjyqësor”. Lidhur me opinionet që Këshilli i Lartë i Drejtësisë ka dhënë për këtë draft dhe që në mënyrë esenciale

lidhen ngushtësisht me veprimtarinë e Inspektoratit përsa i përket edhe detyrës së verifikimit të ankesave, mund të përmenden :

➤... në projektligj janë bërë përpjekje për një rregullim të procesit disiplinor ndaj gjyqtarëve, ndonëse vlerësohet se këto rregullime nuk përmbushin zbrazëtitë ligjore apo kontestet për këtë proces. Vlerësohet se ky duhet të ishte një nga aspektet prioritare ku duhej të ndërhyhej, për t'a bërë procesin të plotë, të hapur, profesional, efektiv, transparent dhe më e rëndësishmja jo monopol të një institucioni, ashtu sikundër duhet të ishin shmangur dualitetet në veprimtarinë e përditshme të strukturave përkatëse. Në këtë kuadër, ky projektligj nuk ka sjell dicka të re lidhur me listimin sa më të plotë të atyre shkeljeve që passjellin përgjegjësi disiplinore për gjyqtarin apo parashikimi i një game sa më të gjerë të llojeve të masave disiplinore, që njëkohësisht do të garantonin pavarësinë e tyre në realizimin e procedurave dhe dhënien e vendimeve gjyqësore.

2. Problematika lidhur me verifikimin e ankesave të qytetarëve nga Inspektorati i Këshillit të Lartë të Drejtësisë.

Çdo vit, në Këshillin e Lartë të Drejtësisë mbërrijnë një numër i konsiderueshëm ankesash drejtpërdrejt nga qytetarët apo subjektet e tjera, po ashtu dhe nëpërmjet institucioneve, si Kabineti i Presidentit të Republikës njëherazi dhe Kryetar i Këshillit të Lartë të Drejtësisë, nga Administrata e Kryesisë së Kuvendit, nga Kabineti i Kryeministrit, nga Zyra e Prokurorit të Përgjithshëm, nga Zyra e Avokatit të Popullit, etj.

Gjithashtu, në disa raste, Inspektorati i Këshillit të Lartë të

Drejtësisë, mbi bazën e Vendimit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë, Nr.156, datë 23.06.2004, kryesisht apo me porosi të Zëvendëskryetarit, ka trajtuar dhe verifikuar informacionet apo shqetësimet e bëra publike në median e shkruar apo atë vizive.

Ankesat që mbërrijnë në adresë të gjyqtarëve të gjykatave të shkallës së parë dhe të apelit kanë pasur të bëjnë si me veprimtarinë e tyre gjyqësore në çështje konkrete, në gjykim e sipër apo të përfunduara në një shkallë gjykimi, po ashtu dhe me veprimtarinë e tyre jashtëgjyqësore apo etikën e gjyqtarëve.

Po kështu, cdo vit ka pasur një numër jo te vogël ankesash që janë adresuar ndaj veprimtarisë së nëpunësve shtetëror që nuk ushtronin funksionet e gjyqtarëve të gjykatave të shkallës së parë apo të gjykatave të apelit, si për shembull ndaj veprimtarisë së prokurorëve, përmbaaruesve, avokatëve apo gjyqtarëve të Gjykatës së Lartë, veprimtaria e të cilëve del tej kuadrit të kontrollit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë.

Jo rrallë, e njëjta ankesë mbërrin në Këshillin e Lartë të Drejtësisë jo vetëm drejtpërdrejtë nga ata ankues, por edhe nëpërmjet institucioneve të tjera shtetërore, të cilave ata iu drejtohen, duke bërë që në këtë drejtim numri tërësor i ankesave të rritet në mënyrë fiktive apo të mos pasqyrojë saktësisht realitetin.

Në cdo rast, verifikimi i ankesave është bërë brenda kuadrit ligjor ekzistues, duke pasur në konsideratë dhe vështirësitë që ekzistojnë në realizimin në terren të detyrave.

Nga viti në vit ka pasur një përmirësim të kohës së realizimit të verifikimit të ankesave, si dhe një rritje cilësore të të dhënave të marra nga ato.

Është për t'u përmendur se, ka një ndryshim të mënyrës së të punuarit lidhur me grumbullimin e të dhënave të vlefshme për qëllimin e verifikimit të ankesave. Nëse vite më parë, ka pasur kontakte të kufizuara me ankuesit, vitet e fundit është tentuar që të kihen sa më tepër kontakte me ta, kjo me qëllim identifikimin dhe grumbullimin e të dhënave sa më të plota dhe të vlefshme. Gjithashtu, ky lloj komunikimi ka shërbyer njëherazi edhe sqarimin e tyre për çështje apo problematika të kompetencës së Këshillit të Lartë të Drejtësisë.

Mund të thuhet gjithashtu, se në proceset e verifikimit të ankesave, shumë më shpesh së më parë, është kërkuar vendosja e një komunikimi me gjyqtarët që iu adresohet ankesa, ku nga verifikimi i pretendimeve të mundshme të tyre apo ballafaqimi me ata i të dhënave të grumbulluara, rezultatet kanë qenë më korrekte dhe më cilësore.

Mund të thuhet se, për çdo vit ka një numer të lartë komunikimesh të drejtpërdrejta me qytetarët që janë paraqitur në Këshillin e Lartë të Drejtësisë dhe që kishin ankesa konkrete ndaj gjyqtarëve të ndryshëm. Në çdo rast ata janë sqaruar lidhur me rolin e Këshillit, si dhe objektin e veprimtarisë së tij në raport me përgjegjësinë për kontrollin e gjyqtarëve. Po kështu, në çdo rast që na është kërkuar lidhur me verifikime konkrete ankesash, qytetarët iu është dhënë informacioni që disponohej për momentin. Është bërë kujdes që informacioni i dhënë në mënyrë verbale apo të shkruar të mos përdorej për qëllime që dalin tej objektit dhe qëllimit të verifikimit të ankesave nga ana e Inspektoratit. Për ilustrimin e këtij momenti mund të sjellim një shembull që na ndodh vazhdimisht, kështu qytetari ngre pretendime për disa çështje të karakterit procedural, ndërkohë që për to ai ka paraqitur dhe një ankim gjyqësor në gjykatat më të larta. Në këtë rast, pavarësisht gjetjeve dhe rezultateve të verifikimit, në asnjë rast informacioni apo sqarimi verbal i ankuesit nuk ka pasur

të bëjë me gjykimet tona në raport me atë ç'ka ka rezultuar, pasi të vepruarit në mënyrë të ndryshme do të vinte në vështirësi gjykatën që do të shqyrtonte çështjen, ndërkohë që do të kapërcenim atributet që ligji na ka dhënë apo shkelnim ndalimet e shprehura të tij.

Është për t'u theksuar se, në vazhdimësi evidentohet fenomeni i mungesës së njohurive të mjaftueshme nga ana e ankuesve lidhur me përgjegjësitë dhe funksionet e Këshillit të Lartë të Drejtësisë dhe, sidomos, me objektin dhe kufijë e kontrollit të gjyqtarëve nga ana e tij. Po kështu, në praktikë janë ndeshur raste të pakënaqësive të shprehura nga ana e ankuesve, të cilët gabimisht, duke e konsideruar Këshillin e Lartë të Drejtësisë si autoritetin më të lartë gjyqësor, kanë shpresuar në zgjidhjen e çështjeve gjyqësore prej atij apo për ndikimin nga ai mbi gjyqtarët e çështjeve konkrete gjyqësore.

Gjithashtu, vazhdimisht, për shkak të mosnjohjes së ligjit, në Këshillin e Lartë të Drejtësisë mbërrijnë ankesa që iu adresohen gjyqtarëve konkrete për veprimtari gjyqësore të realizuar nga ata në një periudhë kohore mbi 3-vjecare. Shpesh, duke mos u identifikuar saktësisht periudha kohore e asaj vendimmarrjeje si pjesë e veprimtarisë gjyqësore të realizuar, nga ana jonë janë kryer të gjitha veprimet procedurale dhe janë marre masa për studimin në vend të dosjes gjyqësore, që në fund kanë rezultuar jo të frytshme, për shkak se, edhe në rast se do të konstatoheshin shkelje që të përbënin shkelje disipline në kuptim të Ligjit Nr.8436, datë 28.12.1998, "Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë", neni 41, po në respektim të tij dhe pikërisht në të nenit 44, paragrafi i dytë, ka qenë e pamundur inicimi i një procedimi disiplinor, sepse shkelja konsiderohet e parashkruar. Po kështu, edhe nëse rezultatet e verifikimit do të ishin të vlefshme për iniciimin e nismave të tjera, për shkak të humbjes së aktualitetit ato do t'a bënin të pamundur iniciimin e tyre.

Në shumë nga ankesat e mbërritura në Këshillin e Lartë të Drejtësisë nga qytetarët është pretenduar për ekzistencën e fakteve apo rrethanave konkrete, por që në procesin e verifikimit ka qenë e vështirë të provohet vërtetësia e tyre, për shkak të mungesës apo pamjatueshmërisë së burimeve provuese të tyre.

Këto vitet e fundit, ka pasur disa raste kur nga ana e gjyqtarëve që iu ishte adresuar një ankesë për veprimtarinë e tyre gjyqësore, është paraqitur kallëzim penal kundër ankuesve. Vlen të theksohet se Ligji nuk ka ndonjë parashikim të shkruar lidhur me konfidencialitetin e ankesave që paraqiten para Këshillit të Lartë të Drejtësisë, përkundrazi ekziston detyrimi për vënien në dijeni të gjyqtarëve përkatës lidhur me to. Ka vend që Ligji të përmirësohet dhe lidhur me përgjegjësinë që mund të ekzistojnë ndaj ankuesve për mënyrën e formulimit dhe të të shprehurit në adresë të nderit dhe dinjitetit të gjyqtarëve konkrete apo dhe për mundësitë dhe mjetet ligjore të reagimit të gjyqtarëve ndaj një sjelljeje të tillë. Mund të thuhet se për këtë moment, tashmë në konsideratë dhe të përcaktimit të përfshirë në Rregulloren “Për organizimin dhe funksionimin e Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, neni 30, pika 3, për rastet kur ankesat përmbanin përdorim të shprehjeve të papërshtatshme dhe jo etike, gjatë procesit të verifikimit të tyre është shmangur njohja e gjyqtarëve me tekstin e plotë të ankesave, duke u njohur ata në çdo rast me pretendimet konkrete që ngriheshin në to.

Shpesh ka ankesa që lidhen me veprimtari gjyqësore të gjyqtarit për çështje gjyqësore në gjykim e sipër. Për këto raste ka pasur kontestime apo qëndrime të ndryshme lidhur me momentin e vënies në dijeni të gjyqtarëve për verifikimet që do të kryheshin mbi bazën e atyre ankesave. Kështu, nga disa gjyqtarë është kërkuar me insistim njohja paraprakisht me ankesën, ndërsa nga disa të tjerë është shprehur mendimi se

kryerja e këtij veprimi ishte e parakohshme dhe premisë per cenimin e pavarësisë së tyre në zgjidhjen e çështjes konkrete. Problemi që vazhdon ngrihet në këtë rast është vërtetë delikat dhe serioz në rrethanat kur, në perceptimin e gjyqtarëve, ankesa të tilla konsiderohen si mjet presioni të palëve ndërgjyqëse apo të personave që tërheqin interesa të tjera nga ai gjykim. Vlerësohet se ky është një problem i ligjit, që në praktikë është tentuar zgjidhja e tij duke kryer paraprakisht verifikime formale pa tërhequr konkluzione përfundimtare deri në përfundim të gjykimit të çështjes konkrete, përjashtuar rastet kur ankesa ka konsistuar apo nga verifikimi formal është konstatuar tejzgjatje e procesit gjyqësor. Në këto raste të fundit, me porosi të Zëvendëskryetarit, gjyqtarëve përkatës iu është tërhequr verbalisht vëmendja për pasjen në konsideratë nga ata të detyrimit kushtetues dhe ligjor për përfundimin e gjykimit brenda një kohe të arsyeshme.

Lidhur me shpërndarjen nga Kryeinspektori të ankesave për verifikim nga ana e inspektorëve vazhdimisht është mbajtur në konsideratë që ankesa të mos mbërrijë automatikisht tek një inspektor i përzgjedhur që më parë, gjë që është realizuar në mënyrë të atillë që puna e inspektorëve të mos jetë e ndarë me zona apo gjykata të veçanta. Kjo mënyrë të vepruari është vlerësuar për momentin më e përshtatshme me qëllim shmangien, parandalimin apo minimizimin e familjarizimit të inspektorëve me gjyqtarë të një rrethit gjyqësor apo zone të caktuar, shmangien e konflikteve apo paragjykimëve që natyrshëm mund të kenë lindur mes atyre gjatë punës disa vjetare, dhënien mundësi inspektorëve për njohjen me profilin dhe aftësitë profesionale të sa më tepër gjyqtarëve, si dhe me qëllim prezantimin e Inspektoratit si një strukturë që vepron në ekip, ç'ka është e rëndësishme në mesazhet që puna e tyre përcjell.

Sipas Rregullores së Re “Për organizimin dhe funksionimin e

Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, neni 2, pika 4, është përcaktuar se Inspektorati mund të organizohet me seksione dhe konkretisht, Seksioni i Inspektimit, që kryen inspektimin e gjykatave apo gjyqtarëve të urdhëruar nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë, Seksioni i Ankesave, që kryen verifikimin e ankesave të paraqitura në Këshillin e Lartë të Drejtësisë nga shtetas apo subjekte të tjera, si dhe ato të publikuara në media dhe, Seksioni i Vlerësimit Profesional dhe Etik, që permbush detyrimet e rrjedhura nga ligji dhe Rregullorja e “Sistemit të Vlerësimit Profesional dhe Etik të Gjyqtarëve”. Praktikisht, kjo mënyrë organizimi nuk është vënë në zbatim për shkak se Rregullorja është miratuar në mes të vitit 2006, si dhe ajo që është më kryesorja për shkak të numrit të kufizuar të inspektorëve.

Siç u tha, verifikimi i ankesave nga viti në vit është tentuar të realizohet brenda afateve të arsyeshme, duke nënkuptuar që verifikimi në vend është bërë në një kohë optimale, duke pasur në konsideratë dhe faktin që organika e inspektorëve vazhdimisht ka qenë e mangët dhe aktualisht e pamjaftueshme, për shkak të kërkesës dhe rritjes së aktiviteteve që Inspektorati duhet të realizojë në përmbushje të detyrave të rrjedhura nga ligji dhe vendimet e Këshillit të Lartë të Drejtësisë.

Mund të thuhet se, nga viti në vit, ka pasur një rritje të numrit të përgjigjeve për ankuesit lidhur me mënyrat e përfundimit të trajtimeve apo verifikimeve, ku mund të evidentohet kthimi për ata i përgjigjes brenda një kohe të shkurtër nga momenti i përfundimit të trajtimit apo verifikimit të ankesës.

Për sa i përket kohës së përfundimit tërësor të verifikimit, mund të thuhet se vitin e fundit është praktikuar që në përfundim të verifikimeve të kryera për ankesa që lidheshin me procese gjyqësore të ankimuar gjyqësisht në gjykatat më

të larta, ankuesve iu është kthyer një përgjigje paraprake, duke iu kërkuar atyre bashkëpunim që, në varësi të mënyrës së përfundimit të shqyrtimit të asaj çështjeje dhe konkluzioneve që mund të tërhiqen nga gjykata më e lartë, nëse do të vlerësonin që në atë veprimtari gjyqësore të gjyqtarëve konkretë ishin lejuar shkelje të ligjit që të përbënin shkelje disiplinë në kuptim të Ligjit Nr.8436, datë 28.12.1998, “Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë”, neni 41, të na vinin në dijeni lidhur me to. Kjo praktikë e re pune ka bërë që periudha e përfundimit të verifikimi të jetë më e shkurtër se vitet e mëparshme, gjatë të cilave verifikimi përfundohej vetëm pasi gjykatat më të larta ishin shprehur mbi ankimet gjyqësore të palëve.

Vitet e fundit, formalizimi i procedurave të ndjekura dhe të kryera nga Inspektorati për verifikimin e ankesave është aplikuar gjerësisht, kjo dhe në respektim të Rregullores “Për organizimin dhe funksionimin e Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë”.

Në një numër të konsiderueshëm rastesh, ankesat e mbërritura në Këshillin e Lartë të Drejtësisë, kanë pasur të bëjnë me pretendime që ato palë ndërgjyqëse apo dhe jo të tilla kanë pasur ndaj mënyrës së zgjidhjes së çështjes në themel nga gjykatat e shkallëve të ndryshme të gjyqësorit. Në të tilla raste, kur ankesat kanë pasur të bëjnë thjesht dhe vetëm me këto pretendime, si dhe kur nga sa parashtrohej në to rezultonte qartë se pavarësisht nga mënyra e përfundimit të atij verifikimi, fillimi i procedimit disiplinor do të ishte i pamundur për shkak të kalimit të afatit 3-vjeçar brenda të cilit mund të fillohej procedimi disiplinor, referuar në Ligjin Nr.8436, datë 28.12.1998, “Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë”, neni 44, paragrafi i dytë, në zbatim të Rregullores “Për organizimin dhe funksionimin e Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, ato ankesa

janë trajtuar menjëherë, nga Kryeinspektori apo inspektorët e ngarkuar prej tij, duke iu kthyer menjëherë përgjigje ankuesve, duke i sqaruar për mungesën e lëndës për verifikim.

Në konsideratë të faktit se ankesa të tilla rrisin në mënyrë artificiale punën e Inspektoratit, por që njëkohësisht, për shkak të mungesës së duhur të kulturës juridike dhe njohurive të mjaftueshme, veprimtaria e tij, por dhe e Këshillit të Lartë të Drejtësisë, nuk kuptohet drejt dhe në disa raste keqinterpretohet, është evidentuar nevoja që Këshilli të marrë masa efikase për prezantimin sa më parë dhe në mënyrë të qartë dhe të kuptueshme të objektit të veprimtarisë së tij për publikun e gjerë, kjo jo vetëm për të ndërprerë atë fluks ankesash të padobishme për veprimtarinë e tij, por dhe për të thithur atë fluks ankesash që do të kishin interes për përmbushjen e misionit të tij.

Mund të thuhet se, nga viti në vit numri i ankesave në adresë të gjyqtarëve është rritur, duke u evidentuar fakti se në raport me vitin 2003, në vitin 2006 numri i ankesave gati është dyfishuar. Ky fakt, në leximin tonë, do të thotë për rritjen e njohjes dhe besimit nga publiku tek institucioni i Këshillit të Lartë të Drejtësisë, ashtu sikundër nuk do të thotë domosdoshmërisht për humbjen e besimit të publikut në sistemin gjyqësor.

Nga viti në vit, numri i verifikimeve të ankesave që janë mbartur për vitin pasardhës ka qenë duke u ulur, çka do të thotë për rritjen e shpejtësisë së verifikimit.

Vlen të evidentohet se, nga viti në vit, ka pasur një numër më të madh të materialeve të grumbulluara nga verifikimi i ankesave të qytetarëve që i janë përcjellë Ministrit të Drejtësisë, materiale këto që lidhen me vlerësime për mospërmbushje të rregullt të detyrës nga ana e gjyqtarëve të

gjykatave të shkallës së parë apo dhe të gjykatave të apelit.

Po kështu, vitet e fundit, mbi bazën e verifikimeve të ankesave, ka pasur një numër rastesh kur gjyqtarëve të gjykatave të shkallë së parë dhe të apelit iu është tërhequr verbalisht vëmendja (vetëm në vitin 2006 - për 6 gjyqtarë, 4 gjyqtarë të gjykatave të shkallës së parë dhe 2 gjyqtarë të gjykatave të apelit).

Gjithashtu, mbi bazën e verifikimeve të ankesave, vitin e fundit, janë evidentuar së paku 32 raste, gjyqësore apo jashtëgjyqësore, për efekt të vlerësimit profesional dhe etik të 36 gjyqtarëve, nga të cilët 29 gjyqtarë të gjykatave të shkallës së parë dhe 7 gjyqtarë të gjykatave të apelit.

Vlen të theksohet se, vitin e fundit, në përputhje me Rregulloren e Re “Për organizimin dhe funksionimin e Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, nëpërmjet Zëvendëskryetarit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë, mbi përfundimet e tërhequra nga verifikimi i ankesave, gjykatave dhe autoriteteve të tjera shtetërore iu janë percjellur disa tërheqje vëmendje, rekomandime e sugjerime dhe, konkretisht :

- a. Drejtuar Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Vlorë dhe Ministrisë të Drejtësisë, “Në lidhje me mbajtjen e regjistrave për kërkesat për lëshimin e urdhërit të ekzekutimit”.
- b. Drejtuar gjykatave të rretheve gjyqësore, gjykatave të apelit, Gjykatës së Lartë dhe Ministrisë të Drejtësisë, “Mbi praktikën gjyqësore që lidhet me lëvizjen e dosjeve në rastet e ankimit ndaj vendimit të sigurimit të padisë”.
- c. Drejtuar Gjykatave të Rretheve Gjyqësore Elbasan dhe Përmet, “Mbi disa shqetësime lidhur me dhënien e

- këshillave juridikë, hartimin apo redaktimin e padive ose të kërkesave të tjera gjyqësore”.
- d. Drejtuar gjykatave të rretheve gjyqësore dhe të apelit, “Tërhiqet vëmendja lidhur me detyrimin për rishqyrtimin e vendimit të caktimit të masave mjekësore”.
 - e. Drejtuar gjykatave të apelit “Në lidhje me praktikën e punës për shqyrtimin jashtë radhe të çështjeve gjyqësore”.
 - f. Drejtuar Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, “Në lidhje me hartimin e vendimeve për regjistrimin e personave juridikë”.
 - g. Drejtuar Gjykatës së Apelit, Tiranë “Në lidhje me dorëzimin e vendimeve në sekretarinë gjyqësore”.

Po kështu, në kuadër të automatizimit të procesit të trajtimit të ankesave, në fund të vitit 2006, është kontraktuar një shoqëri për krijimin dhe instalimin e një sistemi të automatizuar të menaxhimit të ankesave. Aktualisht ky sistem është duke u vënë në përdorim, mënyrë kjo që jo vetëm do të ndikojë në një menaxhim më të mirë të këtij aspekti të veprimtarisë së Inspektoratit, por do të ndikojë dhe në rritjen e transparencës.

Rekomandime

- **Juridiksion i qartë në procedimet disiplinore**

Kritere ose standarde të reja duhet të përcaktohen për të eliminuar një ndikim të mundshëm ose subjektivizëm që Kryeinspektori mund të ketë në caktimin e çështjeve inspektorëve. Transparenca dhe përgjegjshmëria janë të rëndësishme në këtë proces vendimarrjeje.

- **Ndërgjegjësimit i qytetarëve për të drejtën e ankimit dhe përfshirjen në procedimin e gjyqtarëve**

Në kuadrin e të drejtës për informim, duhet të përcaktohen rregulla të reja lidhur me aksesueshmërinë e regjistrit të Ankesës nga qytetarët. Në këtë kuadër, duhet të theksohet nevoja për ndërgjegjësimin e publikut.

- **Transparencë dhe përgjegjshmëri në procesin e vlerësimit dhe verifikimit të ankesave të qytetarëve**

- **Bërja publike e vendimeve të procedimit**

Bërja publike e vendimit të arsyetuar të KLD-së është e rëndësishme për gjyqtarët, për të njohur se cilat janë ato çështje dhe vendime që mund të konsistojnë në një shkellje të ligjit. KLD-ja duhet t'i bëjë vendimet e saj të njohura në një shkallë

më të gjerë. Zakonisht, procedura disiplinore bëhet e njohur për median, por përmbajtja e vendimit nuk publikohet në asnjë vend. Vendimet e KLD-së mund të shpërndahen nëpërmjet publikimeve të ndryshme, për shembull duke e vënë të gjithë përmbajtjen e vendimit të pranishme në website-in e KLD-së, duke shpërndarë kopje të vendimeve të gjithë gjyqtarëve ose duke publikuar raporte periodike lidhur me procedurat disiplinore.

Automatizimi i Inspektoriatit të KLD-së dhe krijimi i faqeve të internetit ku vendimet e KLD-së publikohen përbën një hap të rëndësishëm për një sistem të drejtësisë më transparent në Shqipëri. Përveç kësaj, shumë mbetet për të bërë për t'i ofruar medias dhe publikut të përgjithshëm aksesin në procesin e vendimarrjes së KLD-së, që është i domosdoshëm në një shoqëri demokratike duke u bazuar në respektin për të drejtat e njeriut dhe shtetin e së drejtës. Prandaj, KLD-ja duhet të vendosë rregulla të brendshme si dhe të krijojë struktura për t'iu përgjigjur në mënyrë të kujdesshme kërkesave për akses.

Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë

Dekretuar nga Presidenti i Republikës me dekretin Nr.2260, datë 28.11.1998, miratuar me referendumin e datës 22 Nëntor 1998.

Neni 7

Sistemi i qeverisjes në Republikën e Shqipërisë bazohet në ndarjen dhe balancimin ndërmjet pushteteve ligjvënës, ekzekutiv dhe gjyqësor.

Neni 136

- 1.
- 2.
- 3.
4. Gjyqtarët e tjerë emërohen nga Presidenti i Republikës me propozim të Këshillit të Lartë të Drejtësisë.
5. Gjyqtarë mund të jenë vetëm shtetasit me arsim të lartë juridik. Kushtet dhe procedurat e zgjedhjes caktohen me ligj.

Neni 137

- 1.
- 2.
3. Gjyqtarët e tjerë mund të ndiqen penalisht vetëm me miratim të Këshillit të Lartë të Drejtësisë.
4. Gjyqtari mund të ndalohet ose të arrestohet vetëm në qoftë se kapet në kryerje e sipër të një krimi ose menjëherë pas

kryerjes së tij. Organi kompetent njofton menjëherë Këshillin e Lartë të Drejtësisë. Në qoftë se Këshilli i Lartë i Drejtësisë nuk jep pëlqimin brenda 24 orëve për dërgimin në gjykatë të gjyqtarit të arrestuar, organi kompetent është i detyruar ta lirojë atë.

Neni 147

1. Këshilli i Lartë i Drejtësisë përbëhet nga Presidenti i Republikës, Kryetari i Gjykatës së Lartë, ministri i Drejtësisë, 3 anëtarë të zgjedhur nga Kuvendi, si dhe 9 gjyqtarë të të gjitha niveleve, të cilët qëndrojnë në detyrë për 5 vjet pa të drejtë rizgjedhjeje të menjëhershme.
2. Presidenti i Republikës është Kryetar i Këshillit të Lartë të Drejtësisë.
3. Këshilli i Lartë i Drejtësisë, me propozim të Presidentit të Republikës, zgjedh nga radhët e tij një zëvendëskryetar. Zëvendëskryetari organizon veprimtarinë e këshillit të Lartë të Drejtësisë, si dhe kryeson mbledhjet e tij në mungesë të Presidentit të Republikës.
4. Këshilli i Lartë i Drejtësisë vendos për transferimin e gjyqtarëve, si dhe për përgjegjësinë e tyre disiplinore sipas ligjit.
5. Transferimi i gjyqtarëve nuk mund të bëhet pa pëlqimin e tyre, përveçse kur këtë e diktojnë nevojat e riorganizimit të sistemit gjyqësor.
6. Gjyqtari mund të shkarkohet nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë për kryerjen e një krimi, për paaftësi mendore a fizike, për akte e sjellje që diskretitojnë rëndë pozitën dhe figurën e gjyqtarit ose për pamjaftueshmëri profesionale. Kundër këtij vendimi gjyqtari ka të drejtë të ankohet në Gjykatën e Lartë, e cila në këtë rast, vendos me kolegje të bashkuara.

L I G J
PËR ORGANIZIMIN DHE FUNKSIONIMIN E KËSHILLIT
TË LARTË TË DREJTËSISË
Nr. 8811, datë 17.05.2001

Neni 1

Këshilli i Lartë i Drejtësisë

Këshilli i Lartë i Drejtësisë është autoriteti shtetëror përgjegjës për mbrojtjen, emërimin, transferimin, shkarkimin, edukimin, vlerësimin moral e profesional, karrierën, dhe për kontrollin e veprimtarisë së gjyqtarëve të gjykatave të shkallës së parë dhe të gjykatave të apelit.

Neni 2

Detyrat e Këshillit të Lartë të Drejtësisë

Këshilli i Lartë i Drejtësisë ushtron këto detyra:

- a) I propozon Presidentit të Republikës emërimin e gjyqtarëve të gjykatave të shkallës së parë dhe të gjykatave të apelit.
- b) Vendos për shkarkimin e gjyqtarëve të gjykatave të shkallës së parë dhe të gjykatave të apelit.
- c) Vendos për transferimin e gjyqtarëve.
- ç) Vendos për marrjen e masave disiplinore ndaj gjyqtarëve.
- d) Kujdeset për kualifikimin e gjyqtarëve.
- dh) Vendos kriteret për vlerësimin e gjyqtarëve, kontrollon dhe garanton procesin e vlerësimit dhe shqyrton ankimet e gjyqtarëve për vlerësimet e tyre.
- e) Emëron dhe shkarkon, kryetarët dhe zëvendëskryetarët e gjykatave të shkallës së parë dhe të gjykatave të apeleve.
- ë) Emëron dhe shkarkon inspektorët e Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë.
- f) Kryen detyra të tjera të përcaktuara në ligj.

Neni 14

Inspektorati i Këshillit të Lartë të Drejtësisë

1. Inspektorati pranë Këshillit të Lartë të Drejtësisë përbëhet nga kryeinspektori dhe inspektorët. Rregullat e organizimit dhe të funksionimit dhe numri i inspektorëve përcaktohen nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë.
2. Kryeinspektori dhe inspektorët emërohen dhe shkarkohen nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë, me propozimin e Zëvendëskryetarit.
3. Kandidaturat e inspektorëve për zgjidhen, pas shpalljes publike, ndërmjet gjyqtarëve që përmbushin kushtet për t'u emëruar gjyqtarë në Gjykatën e Apelit dhe, në mungesë të tyre, ndërmjet juristëve që kanë shërbyer si gjyqtarë jo më pak se 5 vjet.
4. Veprimtaria e Inspektoratit drejtohet nga Zëvendëskryetari i Këshillit të Lartë të Drejtësisë.
5. Kryeinspektori organizon dhe përgjigjet për veprimtarinë e përditshme të Inspektoratit.

Neni 18

Kolegjialiteti

Këshilli i Lartë i Drejtësisë kryen funksionet që i janë ngarkuar nga Kushtetuta dhe ligji, në mënyrë kolegjiale në mbledhjet e tij.

R R E G U L L O R E PËR ORGANIZIMIN DHE FUNKSIONIMIN E INSPEKTORATIT TË KËSHILLIT TË LARTË TË DREJTËSISË

Në zbatim të nenit 14, paragrafi 1, të Ligjit Nr.8811, datë 17.05.2001, "Për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë",

**KËSHILLI I LARTË I DREJTËSISË
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË**

V E N D O S I :

Neni 1

Përbërja

1. Inspektorati përbëhet nga Kryeinspektori dhe nga inspektorët, numri i të cilëve përcaktohet nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë.

Neni 2

Organizimi dhe Drejtimi

1. Veprimtaria e Inspektoratit organizohet dhe drejtohet nga Zëvendëskryetari i Këshillit të Lartë të Drejtësisë.

2. Kryeinspektori organizon dhe përgjigjet për veprimtarinë e përditshme të Inspektoratit.

Neni 3

Detyrat

1. Verifikon ankesat e shtetasve dhe të subjekteve të tjera që i drejtohen Këshillit të Lartë të Drejtësisë për veprimet e gjyqtarëve të vlereësuar në kundërshtim me përmbushjen e rregullt të detyrës dhe përgatit relacionin shpjegues.

2. Verifikon ankesat e shtetasve dhe të subjekteve të tjera drejtuar Ministrit të Drejtësisë të cilat gjykohen prej tij se duhen ndjekur nga Inspektorati dhe përgatit relacionin shpjegues.

3. Kryen verifikime, me kërkesë të Këshillit të Lartë të Drejtësisë, lidhur me procedimet disiplinore të propozuara nga Ministri i Drejtësisë dhe përgatit raportin përkatës.

4. Inspektorati verifikon vetëm ato ankesa të cilat nuk mund të zgjidhen nëpërmjet apelimit gjyqësor ose për

përrjashtimin e anëtarëve të trupit gjykues.

5. Grumbullon dhe përpunon, në përputhje me kriteret e caktuara sipas ligjit, të dhënat e nevojshme për vlerësimin profesional të gjyqtarëve.

6. Përgatit vlerësimin për aftësinë profesionale të gjyqtarit dhe, përpara shqyrtimit të tij nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë, e njofton paraprakisht atë për dokumentacionin dhe aktin përfundimtar të vlerësimit profesional.

7. Verifikon dhe vë në dukje çështjet për pasuritë e deklaruara nga gjyqtarët në përputhje me kërkesat e përcaktuara në ligj.

8. Verifikon dhe vë në dukje çështjet që lidhen me pajtueshmërinë e veprimtarisë së gjyqtarëve, në përputhje me kërkesat e përcaktuara në ligj.

9. Verifikon dhe vë në dukje çështjet që lidhen me pajtueshmërinë e sjelljes së gjyqtarëve në përputhje me kërkesat e përcaktuara në ligj.

10. Në zbatim të ligjit, kryen detyra të tjera, të caktuara nga Këshilli i Lartë të Drejtësisë.

Neni 4

Verifikimi i ankesave

1. Pasi depozitohen ankesat në Këshillin e Lartë të Drejtësisë, protokollohen dhe i kalohen menjëherë Kryeinspektorit. Ankesat rregjistrohen dhe pasqyrohen në Regjistrin e Ankesave, i cili mbahet nga Kryeinspektori, sipas rregullave të përcaktuara nga Zëvendëskryetari.

2. Kryeinspektori, pasi i studjon ankesat, vë në dijeni Zëvendëskryetarin dhe cakton një ose disa inspektorë për të kryer verifikimin. Kur çmohet e nevojshme nga Zëvendëskryetari, Kryeinspektori kryen vetë verifikime.

3. Për kryerjen e verifikimit Kryeinspektori nxjerr një Urdhër të shkruar në të cilin përcakton: inspektorin apo grupin e inspektorëve që do të kryejnë verifikimin; objektin dhe detyrat

e verifikimit; gjyqtarin ndaj të cilit do të kryhet verifikimi; afatin brenda të cilit do të kryhet verifikimi.

4. Inspektori, pasi vë në dijeni Kryetarin e Gjykatës, i njofton gjyqtarit Urdhërin e Inspektimit dhe kryen të gjitha veprimet e nevojshme të verifikimit.

5. Inspektori, të gjitha veprimet e verifikimit i pasqyron dhe i dokumenton në procesverbale.

6. Pasi kryen veprimet e mësipërme, inspektori përgatit informacion me shkrim, i cili, së bashku me procesverbalin e verifikimit, dokumentacionin përkates dhe pretendimet e gjyqtarit, i paraqiten Kryeinspektorit.

7. Në rastet kur vërehen shkaqe ligjore për procedimin disiplinor, Kryeinspektori përgatit relacionin shpjegues i cili, së bashku me dokumentacionin e verifikimit, nëpërmjet Zëvendëskryetarit, i dërgohet menjëherë Ministrit të Drejtësisë për të gjykuar për procedimin disiplinor.

8. Në rastet kur nuk vërehen shkaqe ligjore për procedimin disiplinor, Kryeinspektori, pasi njofton Zëvendëskryetarin, përgatit relacionin shpjegues i cili, së bashku me dokumentacionin e verifikimit, i bashkëlidhet praktikës, duke u konsideruar verifikimi i përfunduar.

Neni 5

Verifikimi me kërkesë të Këshillit

1. Për verifikimet që bëhen me kërkesë të Këshillit të Lartë të drejtësisë, në rastet e procedimeve disiplinore të propozuara nga Ministri i Drejtësisë, në zbatim të vendimit përkatës, Zëvendëskryetari organizon punën dhe ngarkon inspektoratin të kryejë verifikimin.

2. Në zbatim të vendimit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë, Inspektorati kryen të gjitha verifikimet e nevojshme, sipas rregullave të caktuara për verifikimin e ankesave dhe, brenda pesëmbëdhjetë ditëve, Kryeinspektori përgatit dhe i paraqet Zëvendëskryetarit raportin përkatës.

Neni 6

Vlerësimi i aftësive profesionale të gjyqtarëve

1. Për vlerësimin e aftësive profesionale të gjyqtarëve Inspektorati grumbullon dhe përpunon të dhënat e nevojshme në përputhje me kriteret dhe rregullat e përcaktuara në nenin 45 të ligjit Nr.8436, datë 28.12.1998, "Për organizimin e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë" dhe në Vendimin e këshillit të Lartë të Drejtësisë të datës 20.11.1999, "Për vlerësimin e aftësive profesionale të gjyqtarëve".

Neni 7

Verifikimi i pasurive të deklaruara nga gjyqtarët

1. Për verifikimin e pasurisë së deklaruar nga gjyqtarët Inspektorati vepron dhe mban parasysh kërkesat e parashikuara në legjislacion për deklarimin e pasurive.

2. Në rast se ekzistojnë dyshime për deklarime të pavërteta të gjyqtarëve në lidhje me pasurinë e tyre, Inspektorati duhet të kryejë verifikimet e nevojshme.

3. Kur konstaton deklarime të pavërteta të pasurisë nga ana e gjyqtarëve Inspektorati, nëpërmjet Zëvendëskryetarit, njofton Ministrin e Drejtësisë për të gjykuar për procedimin disiplinor.

Neni 8

Verifikimi i veprimtarisë së gjyqtarëve

1. Kur ka dyshime se nga ana e një gjyqtari kryhet veprimtari e cila është e papajtueshme me funksionin e gjyqtarit Inspektorati kryen verifikimet e nevojshme.

2. Kur konstaton ekzistencën e veprimtarisë së papajtueshme me funksionin e gjyqtarit Inspektorati, nëpërmjet Zëvendëskryetarit, njofton Ministrin e Drejtësisë për të gjykuar për procedimin disiplinor.

Neni 9

Verifikimi i sjelljes së gjyqtarëve

1. Kur ka dyshime se, brenda ose jashtë kohës së punës, nga ana e gjyqtarëve kryhen akte e sjellje amorale, të pahijshme, që diskretitojnë rëndë pozitën dhe figurën e gjyqtarit në shoqëri, që kompromentojnë profesionin dhe organet e drejtësisë, Inspektorati kryen verifikimet e nevojshme.

2. Kur konstaton ekzistencën e sjelljeve të përmendura më lartë Inspektorati, nëpërmjet Zëvendëskryetarit, njofton Ministrin e Drejtësisë për të gjykuar për procedimin disiplinor.

Neni 10

Mënyra e kryerjes së verifikimit

1. Kur kryen verifikimet e parashikuara në nenet 7, 8 dhe 9 të kësaj Rregulloreje, Inspektorati vepron sipas rregullave të caktuara për verifikimin e ankesave.

Neni 11

Inspektimi i Gjykatave

1. Në zbatim të detyrave të caktuara nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë, Inspektorati kryen, në gjykatat e shkallës së parë dhe të apelit, inspektime të përgjithshme ose pjesore. Në përfundim të inspektimit Inspektorati përgatit raportin përkatës, i cili i paraqitet Këshillit nëpërmjet Zëvendëskryetarit.

2. Në rastet kur nga raporti vërehen shkaqe ligjore për procedimin disiplinor ndaj gjyqtarëve, nëpërmjet Zëvendëskryetarit, ai i dërgohet menjëherë Ministrit të Drejtësisë për të gjykuar për procedimin disiplinor.

Neni 12

Detyra të tjera

1. Për kryerjen e detyrave të tjera, të caktuara nga

Këshilli i Lartë të Drejtësisë, në zbatim të ligjit, Zëvendëskryetari organizon punën e Inspektoratit për kryerjen e detyrave dhe raporton në Këshill.

Neni 13

Raporti vjetor

1. Brenda muajit Janar të çdo viti Inspektorati, nëpërmjet Kryeinspektorit, i paraqet Këshillit të Lartë të Drejtësisë një raport mbi veprimtarinë e tij në vitin paraardhës, në të cilin duhet të gjejnë pasqyrim volumi i punës dhe problematika e trajtuar.

Neni 14

Shfuqizimi i dispozitave të mëparshme

1. Me hyrjen në fuqi të kësaj Rregulloreje shfuqizohet çdo dispozitë dhe rregullim i mëparshëm në lidhje me organizimin dhe funksionimin e Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë.

Neni 15

Hyrja në fuqi

1. Kjo Rregullore hyn në fuqi më datë 19.03.2003.

RREGULLORE

PËR PROCEDIMIN DISIPLINOR TË GJYQTARËVE

Në zbatim të nenit 33, paragrafi 3, të Ligjit Nr. 8811, datë 17.05.2001, "Për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë",

KËSHILLI I LARTË I DREJTËSISË

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I :

Neni 1

1. Procedimi disiplinor për gjyqtarët vihet në levizje nga Ministri i Drejtësisë.

Neni 2

1. Kërkesa për procedim disiplinor për gjyqtarët depozitohet nga Ministri i Drejtësisë në Këshillin e Lartë të Drejtësisë.

2. Në kërkesën për procedimin disiplinor të përcaktohen shkeljet e ligjit që përbëjnë shkelje disiplinore, si dhe lloji i masës që gjykohet se duhet të merret ndaj gjyqtarit që procedohet.

3. Kërkesës duhet t'i bashkëngjiten :

- a) dokumentacioni që përmban të dhënat përkatëse të cilat provojnë shkeljen e bërë nga gjyqtari;
- b) deklarata e gjyqtarit se i është kërkuar të paraqesë me shkrim pretendimet e tij lidhur me procedimin;
- c) pretendimet me shkrim të gjyqtarit që procedohet, në qoftë se ai i ka paraqitur.

Neni 3

1. Menjëherë pas depozitimit, kërkesa për procedimin disiplinor regjistrohet në Regjistrin e Procedimeve Diplinore të Këshillit të Lartë të Drejtësisë.

2. Për çdo kërkesë formohet një fashikull i veçantë në të cilin futen të gjitha dokumentet e procedimit.

Neni 4

1. Një kopje e dokumentacionit të procedimit disiplinor i vihet në dispozicion çdo anëtari të Këshillit të Lartë të Drejtësisë jo më vonë se dyzetetë orë përpara datës së vendosur për mbajtjen e mbledhjes që do të shqyrtojë atë procedim.

Neni 5

1. Mbledhja e Këshillit të Lartë të Drejtësisë në të cilën do të shqyrtohet procedimi disiplinor ndaj një gjyqtari duhet të caktohet jo më shpejt se dhjetë ditë nga data që gjyqtarit i janë vënë në dispozicion materialet e plota të procedimit.

Neni 6

1. Gjyqtari ndaj të cilit zhvillohet procedimi disiplinor duhet të njoftohet për datën, orën dhe vendin e mbledhjes, të paktën dyzetetë orë përpara fillimit të saj.

Neni 7

1. Këshilli i Lartë i Drejtësisë, përpara se të fillojë shqyrtimin e procedimit disiplinor, bën verifikimin e paraqitjes së gjyqtarit ndaj të cilit zhvillohet procedimi.

2. Nëse gjyqtari nuk është paraqitur Këshilli i Lartë i Drejtësisë shqyrton shkaqet e mosparaqitjes.

3. Nëse mosparaqitja e gjyqtarit është bërë pa shkaqe të arsyeshme Këshilli i Lartë i Drejtësisë mund të shqyrtojë procedimin disiplinor dhe të vendosë për masën disiplinore.

4. Nëse mosparaqitja e gjyqtarit është bërë për shkaqe të arsyeshme Këshilli i Lartë i Drejtësisë e shtyn shqyrtimin e procedimit disiplinor për në mbledhjen më të afërt, pasi të jëtë shuar shkaku i mosparaqitjes.

Neni 8

1. Përpara se të fillojë shqyrtimi i procedimit disiplinor Këshilli i Lartë i Drejtësisë shqyrton ndonjë kërkesë paraprake të Ministrit të Drejtësisë ose të gjyqtarit që procedohet.

2. Shqyrtimi i procedimit disiplinor fillon duke u dëgjuar parashtrimi i Ministrit të Drejtësisë për shkaqet e procedimit.

3. Pas parashtrimit të Ministrit dëgjohe gjyqtari i proceduar disiplinarisht dhe/ose avokati i tij.

4. Çdo anëtar i Këshillit të Lartë të Drejtësisë mund t'i bëjë pyetje gjyqtarit që procedohet disiplinarisht për të sqaruar çështjet të cilat kanë nevojë të qartësohen.

Neni 9

1. Pas përgjigjeve të gjyqtarit që procedohet disiplinarisht Këshilli i Lartë i Drejtësisë, pa praninë e gjyqtarit që procedohet fillon diskutimin përfundimtar.

2. Pas diskutimit përfundimtar, Këshilli i Lartë i Drejtësisë kalon në votimin e masës disiplinore te propozuar nga Ministri i Drejtësisë.

3. Në qoftë se gjatë diskutimit përfundimtar Këshilli i Lartë i Drejtësisë çmon se për marrjen e vendimit lidhur me

masen disiplinore është e domosdoshme të kryhen verifikime për çështje të caktuara të procedimit disiplinor, i kërkon me vendim Inspektoratit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë kryerjen e tyre.

4. Inspektorati, brenda pesëmbëdhjetë ditëve kryen procedurat e verifikimit në përputhje me nenin 16, paragrafi 1, pika “b” dhe me nenin 31, paragrafi 7, të Ligjit Nr. 8811, datë 17.05.2001, “Për organizimin dhe funksionimin e Këshillit të Lartë të Drejtësisë”, si dhe pergatit raportin përkatës. Ky raport i paraqitet Këshillit të Lartë të Drejtësisë nga Zëvendëskryetari në mbledhjen më të afërt.

Neni 10

1. Këshilli i Lartë i Drejtësisë e merr vendimin me shumicën e votave të anëtarëve që janë të pranishëm në mbledhje me votim të hapur. Në rastet kur votat ndahen në mënyrë të barabartë propozimi i Ministrit të Drejtësisë për masën disiplinore quhet i rrëzuar.

2. Në qoftë se procedimi disiplinor zhvillohet ndaj një gjyqtari që është anëtar i Këshillit të Lartë të Drejtësisë, me shumicën e votave të anëtarëve të pranishëm, Këshilli mund të vendosë që vendimin për marrjen e masës disiplinore ta bëjë me votim të fshehtë. Në këtë rast Këshilli i Lartë i Drejtësisë ngre një komision votimi të përbërë nga tre prej anëtarëve të pranishëm të Këshillit dhe përcakton procedurën e votimit.

Neni 11

1. Në qoftë se Këshilli i Lartë i Drejtësisë pranon masën disiplinore të propozuar nga Ministri, shqyrtimi i procedimit disiplinor mbyllet dhe vendimi i njoftohet gjyqtarit të proceduar disiplinarisht.

2. Ministri ka të drejtë të disponojë për kërkesën e bërë prej tij në çdo kohë deri në momentin kur ka filluar votimi.

3. Në qoftë se Këshilli i Lartë i Drejtësisë rrëzon masën disiplinore të propozuar nga Ministri, ky i fundit mund të propozojë menjëherë një masë disiplinore më të lehtë e cila votohet në atë çast. Në qoftë se Këshilli i Lartë i Drejtësisë rrëzon edhe propozimin e dytë për masë disiplinore më të lehtë, shqyrtimi i procedimit disiplinor mbyllet dhe vendimi i njoftohet gjyqtarit të proceduar disiplinorisht.

4. Vendimi i Këshillit të Lartë të Drejtësisë për masën disiplinore arsyetohet.

Neni 12

1. Me hyrjen në fuqi të kësaj Rregulloreje shfuqizohet çdo dispozitë dhe rregullim i mëparshëm në lidhje me procedimin disiplinor të gjyqtarëve.

Neni 13

1. Kjo Rregullore hyn në fuqi më datë 21.02.2003.

L I G J
PËR ORGANIZIMIN E PUSHTETIT GJYQËSOR
NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË

Nr.8436, datë 28.12.1998

Neni 2

Gjykatat kanë kompetencë të shqyrtojnë të gjitha çështjet penale, penale ushtarake, civile, administrative, si dhe çdo çështje tjetër të përcaktuar në ligj.

Neni 3

Gjyqtarët, në ushtrimin e funksionit të tyre janë të pavarur dhe i nënshtrohen vetëm Kushtetutës dhe ligjeve.

Neni 41

Konsiderohen shkelje të disiplinës:

1. Kryerja e veprimeve që sipas ligjit janë të papajtueshme me funksionin e gjyqtarit.
2. Nxjerrja e sekretit të hetimit, të dhomës së këshillimit ose të të dhënave të tjera me karakter intim.
3. Zvarritje të rënda ose sistematike në kryerjen e detyrës.
4. Mosrespektimi i rregullave të solemnitetit.
5. Mungesat pa arsye në punë.
6. Kryerja e veprimeve të pahijshme ose amorale brenda dhe jashtë kohës së punës.
7. Kryerja e veprimeve në kundërshtim me permbushjen e rregullt të detyrës ose moskryerja e veprimeve të detyrueshme procedurale, kur nuk përbën vepër penale.
8. Moszbatimi pa arsye i masës së dhënë disiplinore.

Neni 42

Për shkelje të disiplinës, si dhe akte e sjellje të tjera diskretituese, merren këto masa:

1. Vërejtje.
2. Vërejtje me paralajmërim.

3. Pezullim nga detyra dhe kalim në një detyrë tjetër më të ulët brenda gjykatës për një periudhë nga gjashtë muaj deri në një vit.
4. Transferim në një gjykatë tjetër të të njejtit nivel ose të një niveli më të ulët.
5. Shkarkim nga detyra.

Neni 43

Masat disiplinore ndaj gjyqtarëve merren nga Këshilli i Lartë i Drejtësisë në bazë të vlerësimit të llojit dhe të karakterit të shkeljes së kryer

Neni 45

Këshilli i Lartë i Drejtësisë jo më vonë se një herë në dy vjet bën vlerësimin e aftësive profesionale të gjyqtarëve, bazuar mbi cilësinë, volumin e punës, shpejtësinë e gjyqimit, reputacionin dhe botimin e punimeve juridike si më poshtë:

1. Shumë mirë
2. Mirë
3. Pranueshëm
4. I paaftë

Inspektori i Këshillit të Lartë të Drejtësisë, që ka përgatitur projekt-aktin e vlerësimit të aftësive profesionale, ia komunikon atë gjyqtarit përkatës paraprakisht, dhe ky i fundit ka të drejtën të paraqesë kundërshtimet e tij brenda një afati prej 8 ditësh.

Kundër aktit përfundimtar të vlerësimit, gjyqtari ka të drejtën e ankimit në Këshillin e Lartë të Drejtësisë brenda 10 ditësh nga marrja e tij. Këshilli i Lartë i Drejtësisë e heton ankesën duke zbatuar rregullat e parashikuara në paragrafin e fundit të nenit 44 të këtij ligji.

Vlerësimi “i paaftë” përbën shkak për shkarkimin nga puna.

Neni 46

Gjyqtari kur shkarkohet nga detyra për një nga arsyet e parashikuara në Kushtetutë, ka të drejtë të ankohet në Gjykatën e Lartë brenda 10 ditëve nga njoftimi i vendimit të Këshillit të Lartë të Drejtësisë.

Gjykimi i çështjes bëhet nga kolegjet e bashkuara.

